

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Technická efektivita základních škol
Technical Efficiency of the Primary Schools

Student:

Bc. Dagmar Falaštová

Vedoucí práce:

Ing. Iveta Vrabková, Ph. D.

Ostrava 2017

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Dagmar Falaštová**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Technická efektivita základních škol**
Technical Efficiency of the Primary Schools

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Hodnocení efektivity ve veřejných službách
3. Charakteristika základních škol zřizovaných statutárním městem
4. Zhodnocení technické efektivity základních škol města Ostravy
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

JABLONSKÝ, Josef a Martin DLOUHÝ. *Modely hodnocení efektivnosti a alokace zdrojů*. Praha:

Professional Publishing, 2015. ISBN 978-80-7431-155-0.

MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla a Petr TÉGL. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 2. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, s. r. o., 2011. 192 s. ISBN 978-80-7263-664-8.

OCHRANA, F., J. PAVEL a L. VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance. Financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Iveta Vrabková, Ph.D.**

Datum zadání: 18.11.2016

Datum odevzdání: 21.04.2017

doc. Ing. Petr Tománek, CSC.
vedoucí katedry

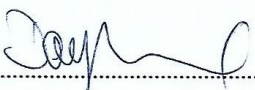


prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlášení o autorství práce

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci včetně všech příloh, na téma „Technická efektivita základních škol“ vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 18.04.2017

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Dagmar', is written over a horizontal dotted line.

Bc. Dagmar Falašová

Poděkování

Ráda bych poděkovala Ing. Ivetě Vrabkové, Ph.D. za odborné vedení, pomoc, čas a ochotu, kterou mi poskytla při zpracování diplomové práce.

Obsah

1	ÚVOD	4
2	HODNOCENÍ EFEKTIVITY VE VEŘEJNÝCH SLUŽBÁCH.....	6
2.1	Charakteristika a oblasti veřejných služeb	6
2.1.1	Členění veřejných služeb podle kritérii potřeb	9
2.1.2	Členění veřejných služeb podle CZ-COFOG.....	11
2.2	Poskytovatelé a financování veřejných služeb	13
2.3	Příspěvkové organizace	16
2.4	Pojetí efektivnosti veřejných služeb	18
2.4.1	Vstupně výstupní model	18
2.4.2	Pojetí 3E	22
2.4.3	Modely DEA	25
3	CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍCH ŠKOL ZŘIZOVANÝCH STATUTÁRNÍM MĚSTEM	28
3.1	Charakteristika statutárního města Ostravy	28
3.2	Základní školy na území statutárního města Ostravy	31
3.3	Základní školy zřízené statutárním městem Ostrava	34
4	ZHODNOCENÍ TECHNICKÉ EFEKTIVITY ZÁKLADNÍCH ŠKOL MĚSTA OSTRAVY	39
4.1	Charakteristika vybraných vstupů a výstupu	39
4.2	Modely technické efektivity	44
4.2.1	Model I.: výsledky.....	51
4.2.2	Model II.: výsledky	52
4.3	Shrnutí a doporučení.....	53
5	ZÁVĚR	55
	Seznam použité literatury.....	58
	Seznam zkratk	63
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce.....	64
	Seznam příloh.....	65

1 ÚVOD

Koncepce školství je součástí vzdělávací politiky každého státu, z tohoto důvodů jsou celkové výdaje na vzdělávání v různých zemích odlišné. Souvisejí jednak s ekonomickou situací a postavením země, historickým vývojem a také s rozmanitými zvyky a tradicemi. Vzdělání a kvalifikování jedinci mají pozitivní vliv na rozvoj celé země a lidské společnosti.

V České republice (dále jen „ČR“) se vzdělání považuje za základní podmínku jak dobrého uplatnění na trhu práce, tak plnohodnotného života a rozvoje člověka. Cílem vzdělávací politiky je zajištění rovných nebo alespoň rovnějších příležitostí všem občanům bez ohledu na jejich výchozí situaci. Školství v ČR patří mezi neziskové odvětví veřejného sektoru. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) ze státního rozpočtu zabezpečuje financování jednotlivých školských úseků, přičemž největší objem finančních prostředků směřuje do oblasti regionálního školství. V obecnějším pojetí regionální školství v podmínkách ČR zahrnuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a speciální vzdělávání. Tohoto označení se využívá především z důvodu odlišení této části vzdělávací soustavy od ostatních školských zařízení, zejména vysokých škol a přímo řízených organizací.

V diplomové práci je zkoumána část této vzdělávací soustavy ČR, a to základní školy zřizované jako příspěvkové organizace základních územních samosprávných celků. Konkrétně je řešena výkonnost vybraných základních škol v kontextu technické efektivity. Obecně je efektivita hlavním kritériem ekonomické výkonnosti subjektů, přičemž nejčastěji se vyjadřuje v závislosti na hodnocených proměnných. Na technickou efektivnost se dá pohlížet jako na schopnost subjektů vytvářet maximální objem výstupu s daným objemem vstupů.

Cílem diplomové práce je zhodnocení technické efektivity 20 základních škol zřízených statutárním městem Ostrava za období školních let 2011/12 až 2015/16, a to v rámci zvolených vstupů a výstupu.

Pro potřeby zhodnocení technické efektivity byly vybrány základní školy, které mají srovnatelné kapacitní parametry – maximální možný počet žáků základní školy. Z hlediska vstupů se odhadování technické efektivity zaměřuje na počet tříd, počet zaměstnanců, výši mzdových nákladů, a to ve vztahu k zásadnímu výstupu v podobě skutečného počtu žáků.

Na podporu vytyčeného cíle je stanovena hypotéza: „*Vybrané základní školy zřizované statutárním městem Ostrava dosahují v daných školních letech srovnatelnou míru technické efektivity.*“

Diplomová práce je strukturována do pěti kapitol, kdy první kapitolu představuje tento Úvod a pátou kapitolu Závěr, který se věnuje shrnutí dosažených poznatků, zejména v kontextu stanoveného cíle a hypotézy. Ve druhé kapitole je věnována pozornost vymezení a struktuře veřejných služeb. Nejdříve je popsána obecná charakteristika a oblasti veřejných služeb, které jsou rozčleněny podle kritérií potřeb a podle klasifikace CZ-COFOG. Dále jsou stručně představeni garanti a poskytovatelé veřejných služeb, a jak jsou veřejné služby financovány. V této kapitole je vysvětlena jedna z hlavních právních forem při poskytování veřejných služeb, a to příspěvkové organizace. Dále je přiblíženo pojetí efektivnosti veřejných služeb, které je objasněno pomocí vstupně výstupního modelu. Také se zde nachází vysvětlení pojetí 3E ve veřejném sektoru, a jsou stručně vymezeny a popsány základní modely analýzy obalu dat Data Envelopment Analysis.

Ve třetí kapitole je vystižena základní charakteristika základních škol zřizovaných statutárním městem Ostrava. Na začátku kapitoly je zjednodušeně popsáno postavení statutárního města Ostravy, a také jsou stručně vysvětleny funkce městských obvodů. Dále jsou vyličený možné právní formy poskytování základního vzdělávání na území statutárního města Ostravy. Ke konci kapitoly jsou přiblíženy základní školy zřízené jako příspěvkové organizace statutárního města Ostravy, přičemž je blíže představeno 20 vybraných základních škol.

Ve čtvrté kapitole je provedeno hodnocení a následné posouzení technické efektivity vybraných 20 základních škol, které jsou zřízené jako příspěvkové organizace statutárního města Ostravy. Je zde stručná charakteristika zvolených vstupů, počet tříd, počet zaměstnanců a výše mzdových nákladů, a zvoleného výstupu, skutečný počet žáků. Technická efektivita zvolených základních škol je hodnocena modely analýzy obalu dat Data Envelopment Analysis. Postupně jsou z jednotlivých modelů představeny výsledky technické efektivity 20 základních škol. Na konci kapitoly je provedeno shrnutí výsledků celkové technické efektivity a čisté technické efektivity, a následné doporučení základním školám.

Zdroje diplomové práce jsou čerpány zejména z odborné literatury, z příslušných právních předpisů, z oficiálních internetových stránek, interních zdrojů statutárního města Ostravy a vybraných 20 základních škol.

2 HODNOCENÍ EFEKTIVITY VE VEŘEJNÝCH SLUŽBÁCH

Dnešní ekonomika existuje ve formě smíšené ekonomiky, která je tvořena podsystémem soukromého sektoru a podsystémem veřejného sektoru. Veřejný sektor je produktem veřejné politiky státu. Mezi hlavní znaky veřejného sektoru patří společné vlastnictví, rozhodování o něm veřejnou volbou a obecným znakem rozhodování je veřejný zájem. (Maaytová a kol., 2015; Ochrana a kol., 2010)

Dle Rektoříka a kol. (2007) představuje veřejný sektor část národního hospodářství, ve kterém jsou ve veřejném zájmu uspokojovány potřeby společnosti a občanů formou statků prostřednictvím veřejných služeb, je financována hlavně z veřejných rozpočtů, je řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v ní převážně veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole.

Ke vzniku veřejného sektoru přispělo selhávání trhu, působení externalit, existence volných statků, neucelenost trhu, a také snaha produkovat tyto statky a služby z hlediska státního zájmu, snaha k posílení sociální vyrovnanosti a nezájem soukromého sektoru tyto statky vytvářet (Ochrana, 2001). Na veřejný sektor lze tedy pohlížet z různých hledisek, viz Tab. 2.1.

Tab. 2.1 Základní charakteristické rysy veřejného sektoru

Základní pohledy na veřejný sektor	Komentář
Systémový	Veřejný sektor je podsystémem smíšené ekonomiky.
Správní	Veřejný sektor je spravován veřejnou správou, kterou tvoří podsystém státní správy a podsystém samosprávy.
Institucionální	Ve veřejném sektoru existují dva základní druhy institucí – a to instituce státní (např. ministerstva) a instituce samosprávné.
Vlastnictví	Ve veřejném sektoru existuje veřejné vlastnictví, a to ve formě státního vlastnictví a vlastnictví samospráv (vlastnictví samosprávných celků či vlastnictví obcí).
Kritérium rozhodování	Kritérium rozhodování ve veřejném sektoru je veřejný zájem.
Financování veřejných aktivit	Financování veřejných aktivit je realizováno ze soustavy veřejných rozpočtů.

Zdroj: Upraveno dle Maaytová a kol. (2015, s. 17), Ochrana a kol. (2010, s. 17).

2.1 Charakteristika a oblasti veřejných služeb

Dle Ochrany (2007) jsou veřejné služby takový druh služeb, jejichž spotřebitelem nebo taky uživatelem je veřejnost jako sociální subjekt, přičemž orgány veřejné správy produkují, zabezpečují nebo regulují veřejné služby. Tyto veřejné služby mají uspokojovat společenské potřeby při respektování principu subsidiarity. Na veřejnou službu se lze dívat z ekonomického hlediska jako na statek, jehož reálným i potenciálním spotřebitelem je

veřejnost. Veřejná služba je veřejným statkem, přičemž může být čistě veřejným statkem, a to kvalitativně a kvantitativně nedělitelným ve spotřebě nebo smíšeným veřejným statkem. (Ochrana, 2007)

Nesporné vymezení veřejného statku neexistuje, ale lze srovnat veřejný statek se soukromým statkem a zjistit jejich zásadní rozdíly. Podle P. A. Samuelsona existují čisté soukromé statky a čisté veřejné statky. Pro soukromý statek platí úplná dělitelnost, rivalita nebo také soutěživost ve spotřebě a existence možnosti vyloučení ze spotřeby. Každý jedinec se rozhoduje podle svých finančních možností, jaké množství soukromého statku nakoupí. U soukromého statku platí, že jeho spotřeba je možná, když osoba splní podmínky poskytovatele, přičemž hlavní předpoklad je zaplacení statku. V případě, že jedinec cenu nezaplatí, je z jeho spotřeby vyloučen. (Hamerníková, Maaytová, 2010; Špalek 2011)

Čistý veřejný statek se ve skutečnosti téměř nevyskytuje, ale pouze se svým charakterem k němu přibližuje, například požární ochrana, pouliční osvětlení, národní obrana. P. A. Samuelson definoval čistý veřejný statek tak, že spotřeba takového statku každým jednotlivcem nevede ke zmenšení spotřeby daného statku ze strany jiného člena společnosti (Jackson, Brown, 2003). Přínos veřejných statků je rozptýlen nedělitelným způsobem mezi jednotlivce, bez ohledu zda členové společnosti chtějí tento statek koupit (Hamerníková, Maaytová, 2010). Čistě veřejné statky jsou dány kolektivní spotřebou a jejich typickými znaky jsou nedělitelnost, nevyloučitelnost ze spotřeby a nesoutěživost spotřebitelů a nulové mezní náklady spotřeby na každého dalšího spotřebitele (Ochrana a kol., 2010).

Nerivalitní spotřeba nebo taky nezmenšitelnost znamená, že spotřeba jedním člověkem neovlivňuje možnost spotřeby jinými členy společnosti, a platí, že mezní náklady na spotřebu statku dalším jednotlivcem jsou nulové (Jackson, Brown, 2003; Špalek, 2011; Hamerníková, Maaytová, 2010). Nevyloučitelnost vyjadřuje skutečnost, že neexistuje způsob, jak vyloučit osobu ze spotřeby statku, za něž uvedená osoba nezaplatila, například pouliční osvětlení. To znamená, že buď to není možné, nebo je neúnosně nákladné neplatící spotřebitele ze spotřeby statku vyloučit (Jackson, Brown, 2003).

S nevyloučitelností a nezmenšitelností je spojen jev černého pasažéra, jedná se o jedince, který by spotřebovával statek, aniž by za něj zaplatil. Člen společnosti nepřispívá na financování spotřeby čistého kolektivního statku prostřednictvím daní nebo jiných poplatků, protože ví, že není možné ho ze spotřeby statku vyloučit a náklady na zabezpečení statku tak zaplatí společnost nebo jiný jedinec (Jackson, Brown, 2003; Špalek, 2011; Hamerníková, Maaytová, 2010).

Dále se vyskytují typy statků, které postrádají některé z definičních charakteristik. Vedle čistě veřejných statků a čistě soukromých statků existují smíšené statky. Jsou to takové statky, u kterých není v plné míře splněna některá z podmínek charakteristiky veřejných statků nebo je splněna jen částečně. V podstatě každý čistý veřejný statek je za určitých okolností možno považovat za statek smíšený, jelikož naplnění některých z definičních vlastností není dokonalé. (Špalek, 2011; Hamerníková, Maaytová, 2010) Smíšené veřejné statky se mohou také lišit od čistých statků tím, že je možné ocenit spotřebu uživatele, a to pak umožní stanovit cenu spotřeby a požadovat třeba symbolický uživatelský poplatek, například městský plavecký bazén.

Neexistuje jednotná charakteristika veřejné služby, ale většina definic jsou takřka shodná v několika bodech a to, že veřejná služba je nehmotná, nedělitelná a pomíjivá. Nehmotnost služby znamená, že se jedná o soubor určitých aktů, které poskytovatel zákazníkům většinou nemůže předem ukázat, ani je nemůže před jejich poskytováním skladovat. Ke spotřebě služby dochází k okamžiku její tzv. výroby. Dále se jedná o nedělitelnost služby, neboť se jedná o celý souhrn úkonů, který až v celku uspokojí potřebu jednotlivce. S jedincem je nezbytné předem dojednat jeho individuální požadavky a ty se pak poskytovatel snaží co nejlépe uskutečnit. Po zabezpečení určité služby dochází u osoby k pocitu uspokojení, která vnímá užitek ze služby. Nedělitelnost služby je také spojena se schopností poskytovatele, na jeho kapacitě, na možnostech a kvalifikaci pracovníka poskytovatele, který uvedenu službu realizuje koncovému uživateli. Nejen tyto schopnosti poskytovatele ukazují kvalitu uskutečněné služby, ale také z dlouhodobého hlediska zachovávají úroveň poskytovaných služeb. Pomíjivost služby vychází z nehmotnosti služeb, neboť po poskytnutí služby dochází k uspokojení spotřebitele. Po určité době uspokojení spotřebitele odezní a ten službu požaduje znovu, nebo i opakovaně. U kvalitní odvedené služby se jedinec vrací, ale u nekvalitní poskytnuté služby je klient odrazen a poskytovatel přichází o zákazníka. Tato poslední podmínka se u veřejných služeb v praxi skoro nevyskytuje, neboť se často stává, že jednotlivec nemá možnost volby, jelikož existuje pouze jeden poskytovatel služby. Dle Vrabkové (2017, s. 9) platí, že: (1) „*veřejné služby jsou zajišťovány (garantovány) veřejnou správou, která tak činí na základě legitimního zmocnění, v rámci své věcné a územní působnosti*; (2) *poskytování (produkce) veřejných služeb může být realizováno za účasti veřejných a soukromých subjektů a jejich zdrojů, přičemž poměr a míra zapojení konkrétního subjektu je dán nejen typem veřejné služby, ale též požadavkem optimálního a efektivního poskytování veřejných služeb.*“ (Vrabková a kol., 2017)

Provazníková (2009) rozděluje veřejné služby do čtyř kategorií, které se mnohdy navzájem překrývají. Do první skupiny patří služby, ze kterých plyne užitek a to všem bez rozdílu, takže je nemožné zpoplatnění, jedná se o čistý veřejný statek, například obecní policie, veřejná zeleň. V další kategorií se nachází služby, které jsou poskytovány jednotlivcům, ale i s přínosem pro společnost, zpravidla jde o statky, kdy je potřeba zajistit jejich absolutní spolehlivost, například veřejná doprava, vzdělávání, odvoz odpadů. Služby ve třetí skupině jsou nezbytné pro kvalitu života a vyžadují velké investice, a možné monopolní poskytování, které by bylo možné zneužít, například zásobování vodou ve vodovodním systému. Do poslední kategorie přísluší služby, které jsou nezbytné pro kvalitu života, avšak příliš nákladné pro skupiny obyvatel s nízkými příjmy, pokud by tyto služby byly poskytovány tržně, například základní vzdělávání. (Provazníková, 2009)

2.1.1 Členění veřejných služeb podle kritérii potřeb

Dle Rektoříka a kol. (2007) se člení veřejný sektor podle kritéria potřeb do šesti bloků odvětví, které se částečně nebo zcela nacházejí ve veřejném sektoru: (1.) první blok potřeb - **Odvětví společenských potřeb**. Zde patří - **veřejná správa** - uspokojování potřeb organizovaného uspořádání společnosti. Veřejná správa zastupuje řídicí činnost správních orgánů, které zajišťují plnění státem stanovených cílů. Jedná se o odvětví produkující většinou typicky čisté veřejné statky, které jsou financovány z veřejných rozpočtů. Většina činností veřejné správy je zabezpečována organizačními složkami nebo příspěvkovými organizacemi. **Policie** - uspokojování potřeby ochrany občana a jeho majetku. Orgány policie mají výrazně mocensko-ochranný a donucovací charakter, ale mají i roli preventivní. Zajišťují zejména vnitřní pořádek a bezpečnost země, mezi nejdůležitější orgány patří policie ČR, obecní policie, zpravodajské služby. **Justice** – uspokojování potřeb občana dovolat se spravedlnosti. Justice ochraňuje právní řád a subjektivní práva i zákonem chráněné zájmy fyzických a právnických osob, jakož i zájmy státu, a to v zákonem stanovených procesních formách a zákonem určenými postupy. Patří sem především obecní soudnictví, státní zastupitelství, advokacie a vězeňství, přičemž musí spolu tyto organizace úzce spolupracovat. **Armáda** – uspokojování potřeby ochrany území, na kterém občan žije. Armáda zabezpečuje vnější bezpečnost státu, jedná se specifický systém, který výrazně participuje na realizaci základních funkcí státu. Na rozsáhlém a složitém zabezpečování tohoto veřejného statku se podílejí orgány státní správy a samosprávy, ale i právnické a fyzické osoby. (2.) Druhý blok potřeb - **Odvětví rozvoje člověka**. Zde náleží – **školství** - uspokojování potřeb vzdělávání (celoživotního). Především ze sociálních důvodů, je většina vzdělávacích služeb

poskytována veřejně. Patří sem jednotlivé stupně vzdělávací soustavy, například předškolní výchova, základní školství, střední školství, vyšší odborné školství, vysoké školy. **Kultura** – uspokojování potřeb estetických prožitků. V kultuře se vyskytují všechny typy statků (soukromé, čistě veřejné a smíšené veřejné statky). **Tělesná kultura** – uspokojování potřeby uchování a kultivace zdraví. Tělesná kultura se dělí na tělesnou výchovu, pohybovou rekreaci a sport. Všechny tři podsystemy jsou podporovány z veřejných rozpočtů dotacemi. **Církev a náboženské společnosti** - uspokojování potřeby duchovní péče. Výraz církev přísluší pouze křesťanskému společenství, a náboženské společnosti zahrnují ostatní náboženské korporace registrované na Ministerstvu kultury. **Zdravotnictví** – uspokojování potřeb uchování a kultivace zdraví. Hlavním posláním je poskytování odborných zdravotnických služeb chránit, upevňovat a navracet zdraví. **Sociální služby** - uspokojování potřeby uchování a kultivace lidského potenciálu v podmínkách, kdy jedinec existenčně potřebuje pomoc druhých. Mezi zásadní cíle patří, aby občan dokázal znovu zabezpečovat své potřeby vlastním přičiněním. (3.) Třetí blok potřeb - **Odvětví poznání a informací**. Zde spadá - **Věda a výzkum** - uspokojování potřeb poznání prostřednictvím výsledků vědy a výzkumu. **Informační systémy ve veřejném sektoru** - uspokojování potřeb poznání pomocí informačních systémů a archivnictví. Informační systém veřejné správy představuje soubor legislativních, technických a organizačních opatření. **Masmédia** - uspokojování poznání šířením informací hromadným způsobem. Mezi nejvýznamnější sdělovací prostředky spadá internet, tisk, rozhlas a televize. Nachází se zde soukromé statky, čistě veřejné statky a smíšené veřejné statky. (4.) Čtvrtý blok potřeb - **Odvětví technické infrastruktury**. Zde patří - **doprava** - uspokojování potřeby přepravy osob a materiálů. **Energetika** - uspokojování potřeby využití energií (výroba, přenos a distribuce). **Spoje** - uspokojování potřeby přenosu informací pomocí spojových technologií včetně služeb s tím souvisejících. **Vodní hospodářství** - uspokojování potřeb plynoucích z dodávky vody, odkanalizování a čištění. **Odpadové hospodářství** - uspokojování potřeby sběru a likvidace odpadu s cílem kultivace životního prostředí. (5.) Pátý blok potřeb - **Odvětví privátních statků podporovaných z veřejných rozpočtů**. Zde náleží - **bydlení** - uspokojování potřeby občana bydlet. Bydlení je sociální proces, ve kterém se realizuje většina osobního života každého člověka. Jedná se o privátní statek. **Zemědělství, lesnictví, rybolov** - uspokojování potřeb spojených s výživou. Zemědělství patří k nejdůležitějším odvětvím národního hospodářství s nedostatkem kapitálu. (6.) Šestý blok potřeb - **Existenční jistoty**. Patří zde - **pracovní trhy a politika zaměstnanosti** - uspokojování existenční jistoty cestou uspokojení potřeby práce. Stát zřídil instituce a organizace k aktivnímu působení a utváření podmínek na pracovním

trhu. **Sociální zabezpečení** - uspokojování existenční jistoty jinou cestou než cestou práce. Sociální zabezpečení souhrnně označuje všechny instituce, které poskytují občanům prevenci, poradenství, služby a azyl, materiální a finanční plnění k uspokojení jejich sociálních potřeb. **Životní prostředí** – uspokojování existence člověka na zemi. Oblast životního prostředí je jeden z hlavních problémů lidského vztahu ke světu. (Rektořík a kol., 2007)

2.1.2 Členění veřejných služeb podle CZ-COFOG

Další významné třídění služeb je Klasifikace funkcí vládních institucí CZ-COFOG (dále jen „klasifikace CZ-COFOG“), která je zpracována na bázi mezinárodního standardu CZ-COFOG. Klasifikace CZ-COFOG je závazná pro statistická zjišťování vykonávaná podle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní statistické službě“), a dále v případech, kde tak stanoví zvláštní právní předpis. Český statistický úřad (dále jen „ČSÚ“) zavádí, oznamuje aktualizací úpravy a změny klasifikace CZ-COFOG prostřednictvím zákona o státní statistické službě, přičemž dne 1.1.2002 nabylo účinnosti Druhé vydání Klasifikace funkcí vládních institucí CZ-COFOG (dále jen „klasifikace CZ-COFOG (99)“). Číslo 99 znamená poslední dvojčíslí roku vydání aktualizovaného standardu CZ-COFOG. Předmětem klasifikace CZ-COFOG (99) je třídění funkcí jednotlivých veřejnoprávních subjektů. Funkcí se rozumí určitá oblast činností, v níž působí daná instituce nebo jednotlivé dílčí orgány (útvary). Funkci je možno zatřídit a zároveň s ohledem na tuto funkci zatřídit i vykázané položky, a to nezávisle na případných organizačních změnách v jednotlivých vládních institucích. (Klasifikace, ČSÚ, 2017, online)

1. stupeň - oddíl - je označen dvoumístným kódem 01 až 10.
2. a 3. stupeň - skupina a třída postupuje dekadicky po jednom místě, a to znamená, že číselné kódy na třetím klasifikačním stupni jsou čtyřmístné, například 04.01.02. Celkem je klasifikace CZ-COFOG (99) rozdělena do 109 tříd.

Klasifikace CZ-COFOG (99) se vztahuje na sektor vládních institucí, který v podstatě představuje všechny institucionální subjekty zabývající se hlavně přerozdělením národního důchodu a bohatství. Také zda náleží neziskové instituce kontrolované a financované vládou. Tyto institucionální jednotky jsou netržními výrobci a jejich produkce je určena na individuální i kolektivní spotřebu. (Klasifikace, ČSÚ, 2017, online)

Klasifikace CZ- COFOG (99) je tříděná do 10 oddílů a dále členěná do 69 skupin: (1.) první oddíl - **všeobecné veřejné služby**. Zde patří - zákonodárné, výkonné a další normotvorné orgány, záležitosti finanční, rozpočtové, daňové, zahraniční kromě zahraniční

pomoci, zahraniční ekonomická pomoc, všeobecné služby, základní výzkum, aplikovaný výzkum a vývoj v oblasti všeobecných veřejných služeb, všeobecné veřejné služby jinde neuvedené, transakce v oblasti veřejného (státního) dluhu, transfery obecného charakteru mezi různými úrovněmi státní a veřejné správy. (2.) Druhý oddíl – **obrana**. Zde spadá - vojenská obrana (správa a provoz), civilní ochrana, zahraniční vojenská pomoc, aplikovaný výzkum a vývoj v oblasti obrany, obrana jinde neuvedená. (3.) Třetí oddíl - **veřejný pořádek a bezpečnost**. Zde náleží - policejní ochrana, požární ochrana, soudy a státní zastupitelství, vězeňská správa a vězeňský provoz, aplikovaný výzkum a vývoj v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti, veřejný pořádek a bezpečnost jinde neuvedená. (4.) Čtvrtý oddíl - **ekonomické záležitosti**. Patří zde - všeobecné ekonomické, komerční a pracovní záležitosti, zemědělství, lesnictví, rybářství a myslivost, paliva a energetika, těžba a zpracovatelský průmysl, doprava, pošty a telekomunikace, ekonomická oblast ostatní, aplikovaný výzkum a vývoj v ekonomické oblasti, ekonomické záležitosti jinde neuvedené. (5.) Pátý oddíl - **ochrana životního prostředí**. Zde náleží - odstraňování odpadů kromě odpadních vod, odstraňování odpadních vod, kontrola a snižování znečištění, ochrana přírody, aplikovaný výzkum a vývoj v oblasti ochrany životního prostředí, ochrana životního prostředí jinde neuvedená. (6.) Šestý oddíl - **bydlení a společenské infrastruktura**. Zde spadá - rozvoj bydlení, územní rozvoj obecně, zásobování vodou, pouliční osvětlení, aplikovaný výzkum a vývoj v oblasti rozvoje bydlení a společenské infrastruktury, rozvoj bydlení a společenské infrastruktury jinde neuvedený. (7.) Sedmý oddíl – **zdraví**. Zde patří - léčiva a zdravotnické prostředky, ambulantní zdravotní péče, ústavní zdravotní péče, veřejné zdravotnické služby, aplikovaný výzkum a vývoj v oblasti zdravotnictví, zdravotnické služby jinde neuvedené. (8.) Osmý oddíl - **rekreace, kultura a náboženství**. Zde náleží - rekreační a sportovní služby, kulturní služby, rozhlasové a televizní vysílání a vydavatelské služby, náboženské a ostatní společenské služby, aplikovaný výzkum a vývoj v oblasti rekreace, kultury a náboženství, rekreační, kulturní a náboženské služby jinde neuvedené. (9.) Devátý oddíl – **vzdělávání**. Zde spadá - preprimární a primární vzdělávání, sekundární vzdělávání, postsekundární vzdělávání nižší než terciární, terciární vzdělávání, vzdělávání nedefinované podle úrovně, vedlejší služby ve vzdělávání, aplikovaný výzkum a vývoj v oblasti vzdělávání, vzdělávání jinde neuvedené. (10.) Desátý oddíl - **sociální věci**. Zde patří - nemoc a invalidita, stáří, pozůstalí, rodina a děti, nezaměstnanost, bydlení, sociální pomoc jinde neuvedená, aplikovaný výzkum a vývoj v oblasti sociálních věcí, sociální věci jinde neuvedené. (Maaytová a kol., 2015; Klasifikace, ČSÚ, 2017, online)

Klasifikace CZ-COFOG (99) je využívána zejména k určení výdajů poskytovaných vládními institucemi podle funkcí přinášejících užitek jak jednotlivým domácnostem, tzv. individuální spotřeba, tak k určení výdajů pro kolektivní účely. Klasifikace CZ-COFOG (99) tímto způsobem umožňuje, aby pravděpodobný budoucí vývoj jednotlivých funkcí vládních institucí mohl být porovnán v čase. Použití standardních účtů u jednotlivých subjektů nebude obvykle pro tento účel vhodné, neboť účty odrážejí organizační strukturu a časové řady tak mohou být zkresleny organizačními změnami. (Klasifikace, ČSÚ, 2017, online)

2.2 Poskytovatelé a financování veřejných služeb

Garantem veřejných služeb je subjekt, který obstarává dostupnost veřejných služeb těm, ke kterým jsou tyto veřejné služby směřovány. Mezi přední garanty patří ministerstva, kraje a obce. Důležité je také správně vybrat nejvhodnějšího poskytovatele dané služby, o kterém obvykle rozhoduje příslušný garant. (Ochrana, 2007)

Veřejné služby mohou být v ČR financovány z několika zdrojů:

- z finančních prostředků státního rozpočtu, to znamená z určité rozpočtové kapitoly jednotlivých ministerstev, jiné organizace zřízené ministerstvy či ostatními státními úřady, a zde patří i granty
- z finančních prostředků rozpočtů územně samosprávných celků (obcí, krajů), přísluší tady vlastní zdroje, například daně a poplatky, a také cizí zdroje, například účelové státní dotace
- z poplatků občanů, to znamená z přímé finanční účasti uživatelů služby, ať už částečné nebo celé výši příspěvků na úhradu. (Ochrana, 2007)
- z využívaných služeb, například veřejná osobní doprava, domy s pečovatelskou službou, zásobování plynem nebo elektřinou
- ze státních fondů
- ze sponzorských prostředků
- z prostředků poskytnutých ze zahraničí (Provazníková, 2009)

Poskytovatelem veřejné služby je orgán veřejné správy, který je vymezen zákonem. V tomto pojetí se realizované veřejné služby rozlišují na poskytované služby na centrální úrovni a na úrovni samospráv. (Ochrana, 2007) Na centrální úrovni jsou poskytovateli zejména příslušná ministerstva a ústřední správní úřady. Na úrovni samospráv se jedná především o obecní úřady a krajské úřady, které zajišťují veřejné služby, například správní činnosti, letecká záchranná služba. V pravomoci krajů je také zřizovatelská funkce v oblasti

školsství, zdravotnictví, kultury a sociálních služeb, tyto pravomoci byly předány na kraje zrušením okresních úřadu na konci roku 2002. Z výše uvedeného, je zřejmé, že mimo státu poskytuje veřejné služby také kraj, obec, právnická osoba nebo fyzická osoba, která splní podmínky dané zákonem.

Dle Mockovčíakové a kol. (2010) se poskytování veřejných služeb v posledních letech odehrává s použitím hmotného a finančního majetku územní samosprávy. Je to dáno ekonomickou povahou veřejných služeb, neboť jsou většinou ztrátové, to znamená, že náklady na ně přesahují příjmy získané od spotřebitelů veřejných služeb. Dalším důvodem jsou účinky vývoje „reformy veřejné správy“ a „reformy veřejných rozpočtů“, přičemž počátky změn vychází z devadesátých let. Přesto nejsme zcela vyrovnání s tím, co je územní samospráva, veřejný zájem zastupovaný i prosazovaný samosprávou a péče o veřejný majetek sloužící k dosahování záměrů vymezených zákonem jako samostatná působnost samosprávy.

Dle Ochraný (2007) mají obec a kraj možnost poskytovat veřejné služby několika způsoby. Jednou z možností je, že veřejné služby zajistí samotná obec nebo kraj. Veřejné služby poskytnou přímo vlastní zaměstnanci s kapitálovými statky, které organizace vlastní. Organizace mohou její produkci přenést na jiný jimi zřízenými nebo založený subjekt, to znamená, že například prostřednictvím příspěvkové organizace nebo organizační složky krajů a obcí, patří zde některé knihovny, muzea, zoologické zahrady, základní školy, nemocnice.

Obec a kraj může veřejné služby zabezpečit také prostřednictvím veřejné zakázky, to je přenecháním realizace veřejné služby externímu subjektu (ze soukromého nebo neziskového sektoru) za úplatu (Maaytová a kol., 2015; Řektořík a kol., 2007).

Z právního hlediska je definice veřejné zakázky odlišná, veřejná zakázka je zde chápána jako smlouva, jejichž uzavření upravuje zákon č. 134/2016 Sb. zákon o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon vymezuje veřejnou zakázku jako zakázku na dodávky, stavební práce nebo služby, která je uskutečňována na podkladě úplatné smlouvy písemně uzavřené jedním nebo více zadavateli a jedním nebo více zhotoviteli, dodavateli nebo poskytovateli služeb, například veřejná zakázka na údržbu veřejné zeleně.

Veřejné služby může obec a kraj rovněž realizovat pomocí projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru, známé jako Public-Private Partnership (dále jen „PPP projekty“). Veřejný zadavatel přenechá celou službu externímu dodavateli, přičemž externí dodavatel dostává právo vybírat od uživatelů poplatky, tzv. koncesi, například může postavit dálnici a vybírat mýtné od řidičů. Mezi PPP projekty patří i tzv. kvazikoncese. Jedná se

o smlouvu mezi veřejným zadavatelem a dodavatelem, kdy veřejný zadavatel za veřejnou službu nezaplatí hned po dodání, ale splácí jej dodavateli ve splátkách. Dodavatel v tomto období většinou zajišťuje nějaké doprovodné služby, například stavba soudní budovy, kterou veřejný zadavatel splácí dvacet let a v této době dodavatel budovu provozuje (úklid, údržba, opravy) a za to mu zadavatel platí poplatky. (Maaytová a kol., 2015; Ochrana a kol., 2010)

Při rozhodování o výběru vhodné možnosti, který způsob poskytnutí zvolit, vycházejí obce a kraje z několika základních kritérií. Mezi hlavní kritéria patří rozpočtové omezení, to jsou dostupné zdroje obce či kraje, rovněž kvalita poskytované služby a také náklady, lépe řečeno nákladová efektivnost na danou veřejnou službu.

Obec a kraj zabezpečují veřejné služby shora uvedenými způsoby. Pokud se veřejný zadavatel rozhodne veřejné služby zajistit vlastními silami, může služby zajistit přímo nebo může jejich poskytování převést na jiný subjekt, který je zřízen nebo založen obcí nebo krajem. (Ochrana, 2007)

Provazníková (2009) uvádí eventuální právní formy poskytovatelů veřejných služeb, které mohou být zřízeny obcí, nebo může být obec jeho členem. Jedná se o: (1.) **organizační složku** - nemá právní subjektivitu, zřizuje se zřizovací listinou, například sociální služby, veřejné prospěšné práce. (2.) **Příspěvkovou organizaci** - má právní subjektivitu, zřizuje se zřizovací listinou, například mateřské školy, základní školy, technické služby. (3.) **Obecně prospěšná společnost** – zřizuje se zakládací listinou nebo smlouvou s jinými subjekty, například sociální služby, komunitní centrum. (4.) **Svazek obcí** - několik obcí založí svazek smlouvou a stanovami, například mikroregion, svaz obcí. (5.) **Zájmové sdružení právnických osob** – obec je člen (spoluzřizovatel), například základní škola, agentura. (6.) **Společnost s ručením omezeným, akciová společnost** - obec zakládá společenskou smlouvou nebo zakladatelskou smlouvou, spojené s určitým rizikem podnikání, například správa majetku, svoz odpadu, technické služby. (7.) **Družstvo** - obec je členem družstva, ale nemůže družstvo založit, například bytové záležitosti

Ochrana (2007) uvádí, že volba organizačně právního typu organizace je podmíněna především skutečností, jaký druh veřejné služby je zabezpečován. Veřejné služby, které mají povahu čistých veřejných statků, jsou většinou zajištěny organizačními složkami obce nebo kraje. Veřejné služby, které mají povahu smíšených veřejných statků, například mateřské školy, základní školy, zabezpečují obce prostřednictvím příspěvkových organizací. Příspěvkové organizace jsou nejčastější právní formou zřizovaných organizací v obci, a jsou dále blíže charakterizovány.

2.3 Příspěvkové organizace

Z veřejnoprávní povahy právnické osoby územního samosprávného celku (dále jen „ÚSC“), je odvozen charakter a postavení příspěvkové organizace zřízené ÚSC. Příspěvkové organizace zřízené ÚSC se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (malá rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „malá rozpočtová pravidla“). Použití tohoto zákona souvisí s celou řadou dalších právních předpisů. Schvalovací a procesní postupy se nachází v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“) a v zákoně 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o krajích“). Obec zřizuje a ruší příspěvkové organizace, a schvaluje jejich zřizovací listiny na základě ustanovení § 84 odst. 2 písm. d) zákona o obcích a kraj zřizuje a ruší příspěvkové organizace, a schvaluje jejich zřizovací listiny na základě ustanovení § 30 odst. 2 písm. j) zákona o krajích. V těchto zákonech se vymezují pravomoci zastupitelstev a rad ÚSC, kteří se podílí na rozhodování o fungování příspěvkové organizace. Na příspěvkové organizace se například také vztahuje zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finanční kontrole“), jelikož hospodaří s veřejným majetkem (Maderová Voltnerová, Tégl, 2011).

Nejvýznamnější zákon, malá rozpočtová pravidla, vymezují tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů ÚSC a určují pravidla hospodaření s finančními prostředky ÚSC, a dále upravují zřizování nebo zakládání právnických osob ÚSC. ÚSC zřizují příspěvkové organizace jako právnické osoby k plnění svých úkolů, zejména k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností, které zpravidla ve své činnosti nevytvářejí zisk, přičemž rozsah, struktura a složitost činností vyžadují samostatnou právní subjektivitu.

Zřizovatel podává návrh na zápis příspěvkové organizace do obchodního rejstříku. Zřizovatel o vzniku příspěvkové organizace vydá zřizovací listinu, která musí obsahovat název zřizovatele, název, sídlo a identifikační číslo příspěvkové organizace, vymezení hlavního účelu příspěvkové organizace, označení statutárních orgánů příspěvkové organizace, stanovení majetku svěřené příspěvkové organizaci k hospodaření, stanovení okruhů doplňkové činnosti navazující na hlavní účel příspěvkové organizace a vymezení doby, na kterou je příspěvková organizace zřízena. Po založení vydávají příspěvkové organizace další vnitřní předpisy, například statut, který podléhá schválení zřizovatelem, organizační řád,

pravidla hospodaření, odpisový řád, pravidla pro sled účetních dokladů a další vnitřní předpisy. (Maderová Voltnerová, Tégl, 2011)

Malá rozpočtová pravidla dále stanoví, že příspěvkové organizace hospodáří s finančními prostředky získané z vlastní činnosti, s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele, ze svých fondů, s peněžními dary od fyzických a právnických osob, příspěvková organizace taky spravuje finanční prostředky získané z Národního fondu a ze zahraničí. Příspěvkové organizace hospodáří s peněžními prostředky podle schváleného ročního rozpočtu. Výsledky hospodaření postupuje ke schválení zřizovateli, který dále určuje způsob úhrady ztráty nebo rozdělení zisku.

Příspěvkové organizace vytváří čtyři základní peněžní fondy, a to rezervní fond, investiční fond, fond odměn, a fond kulturních a sociálních potřeb. Po skončení roku se zůstatky těchto fondů převádí do následujícího roku. Příspěvkové organizace nesmí ručit za závazky třetích osob, ani je nijak zajišťovat. Příspěvkové organizace nejsou oprávněné nakupovat akcie nebo jiné cenné papíry a poskytovat dary jiným subjektům, s výjimkou peněžitých nebo věcných darů svým zaměstnancům a jiným osobám ze svého fondu kulturních a sociálních potřeb. Příspěvkové organizace také nesmí vystavovat nebo akceptovat směnky, ani být směnečným ručitelem. (Maderová Voltnerová, Tégl, 2011)

Příspěvkové organizace jsou s písemným souhlasem svého zřizovatele oprávněné uzavírat smlouvy o úvěru nebo o půjčce, pořizovat věci nákupem na splátky, smlouvou o nájmu s právem koupě, přijímat akcie nebo jiné cenné papíry jako protihodnotu za své pohledávky vůči jiným subjektům. Příspěvkové organizaci nepřísluší zřizovat a zakládat právnické osoby a mít majetkovou účast v právnické osobě založené za účelem podnikání.

Jak již bylo výše řečeno, příspěvkové organizace provádějí činnost, kterou nelze vykonávat na principu samofinancování nebo ziskovosti. Poskytují zejména služby za ceny, tedy nižší než jsou jejich skutečné náklady. V některých případech vykonávají služby zdarma a jejich úhradu uskutečňuje stát formou příspěvku organizaci na její činnost. Příspěvkové organizace se převážně vyskytují v oblasti vědy a výzkumu, údržby komunikací, zdravotnictví, školství, kultury, sociální péče, obrany a bezpečnosti aj. (Stejskal a kol., 2012)

Od ledna 2003 patří mezi nejčastější zřizované příspěvkové organizace předškolní a školská zařízení a školy, a to na základě novely zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, zákon byl zrušen 1.1.2005. Dle tohoto zákona bylo obcím a krajům, v rámci samostatné působnosti, uloženo zajistit změnu právní formy předškolních zařízení,

škol nebo školských zařízení, které do tohoto data neměly právní subjektivitu, zřizovatelem byla obec nebo kraj, přičemž jediná možná právní forma byla příspěvková organizace. (Merlíčková Růžicková, 2011) Provazníková (2009) uvádí, že obce zřídily v roce 2007 skoro 8 500 příspěvkových organizací, a téměř 84 % jich působilo v oblasti vzdělávání a školských služeb.

2.4 Pojetí efektivnosti veřejných služeb

Základní charakteristiku kvality ve veřejném sektoru lze vyjádřit mírou naplňování oprávněných požadavků zákazníků na požadovanou veřejnou službu nebo požadavků občanů na kvalitu života v dané obci, regionu či kraji (Vrabková, 2012). Kvalita se obecně chápe jako vlastnost nebo souhrn vlastností, které produktu dávají schopnost splnit požadavky zákazníka. Nároky zákazníka lze uskutečňovat v obecné hladině, například dodržování předpisů, které zajišťují bezpečnost a ochranu života, zdraví a majetek občanů, ale taky z pohledu konkrétního spotřebitele, který hodnotí například kritéria produktu, dostupnost služby, apod. Ve veřejném sektoru je termín kvalita často ztotožňován s pojmem standard veřejné služby.

Efektivnost a kvalita jsou klíčové složky výkonnosti. Dle Vrabkové (2012) patří k stěžejním konceptům ekonomické výkonnosti a jejího hodnocení ve veřejném sektoru, a tedy i veřejných službách, tzv. vstupně výstupní model výkonnosti, zjednodušeně řečeno model vstup – výstup.

2.4.1 Vstupně výstupní model

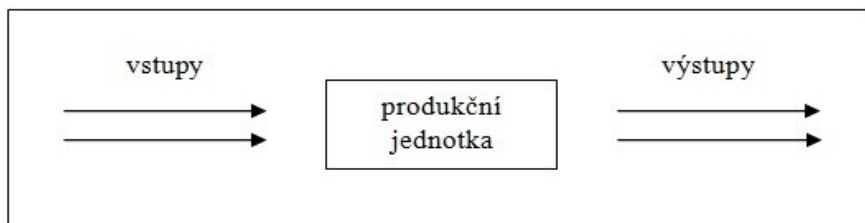
Měření výkonnosti a efektivnosti ekonomických nebo produkčních jednotek a identifikace zdrojů jejich neefektivnosti je významným předpokladem pro zdokonalení chování těchto subjektů v konkurenčním prostředí. Ekonomická nebo produkční jednotka je takový subjekt, který vytváří nějaké výstupy, na jejichž produkci spotřebovává nějaké vstupy. Těmito subjekty mohou být firmy, instituce, které reálně produkují nějaké výrobky, služby, například typický vstup může být považován počet pracovníků a jako výstup obrat společnosti. Takovými subjekty mohou být například bankovní pobočky, finanční úřady, nemocnice, střední školy, úřady apod. Lze hodnotit, jakékoliv stejnorodé subjekty, které provádějí stejnou nebo obdobnou činnost. Subjekty vytvářejí nějaké efekty, obecně výstupy a pro jejich produkci spotřebovávají nějaké zdroje, obecně vstupy. (Jablonský, Dlouhý, 2015)

Výstupy, které subjekty vytvářejí, stejně jako vstupy, které spotřebovávají, jsou více méně zřejmé. Na jejich účinné fungování mají přitom vliv všechny vstupy a výstupy, i když některé se považují za důležitější a jiné za méně podstatné.

Ekonomická teorie definuje efektivnost jako stav, kdy není možno při daných zdrojích vyprodukovat o jednotku statku více, aniž by bylo nutné omezit výrobu statku jiného. Dle tohoto vymezení neexistuje žádné plýtvání. Subjekt operuje na hranici výrobních možností. Pro účely kvantitativní ekonomické analýzy se efektivností chápá jako poměr konkrétních vstupů a výstupů sledovaného transformačního procesu. V současné ekonomice se nacházejí i neefektivní produkční nebo ekonomické jednotky. Pod efektivností se tak ukrývá i neefektivnost, to znamená, že místo dosahování ideální efektivnosti, se rozumí míra jejího dosahování. Podle ekonomické teorie se jedná vždy o stoprocentní efektivnost. Teorie ekonomiky předpokládá, že racionální podnikatelé a manažeři budou realizovat pouze efektivní transformační procesy. Konkrétní matematické modely a metody však musí uvažovat o existenci efektivnosti nižší než sto procent, neboť zpracovávají údaje o reálných neefektivních produkčních jednotkách.

Hodnocením efektivnosti daného subjektu se posuzuje v podstatě efektivnost přeměny vstupů na výstupy. Vstupy mají zpravidla povahu minimalizační, jejich nižší hodnota vede, při jinak stejné úrovni výstupů, k vyšší míře efektivnosti hodnoceného subjektu. Výstupy mají naopak povahu zpravidla maximalizační, jejich vyšší hodnota vede, při zachování stejné úrovně vstupů, k vyšší míře efektivnosti hodnoceného subjektu. Jestliže je zamýšlen při hodnocení efektivnosti jeden vstup, charakteristickým vstupem může být například počet učitelů na fakultě apod. a jeden výstup například počet absolventů fakulty apod., potom lze efektivnost sledované jednotky vyjádřit velmi snadno jednoduchým poměrovým ukazatelem viz Obr. 2.1. (Jablonský, Dlouhý, 2015)

Obr. 2.1 Proces transformace

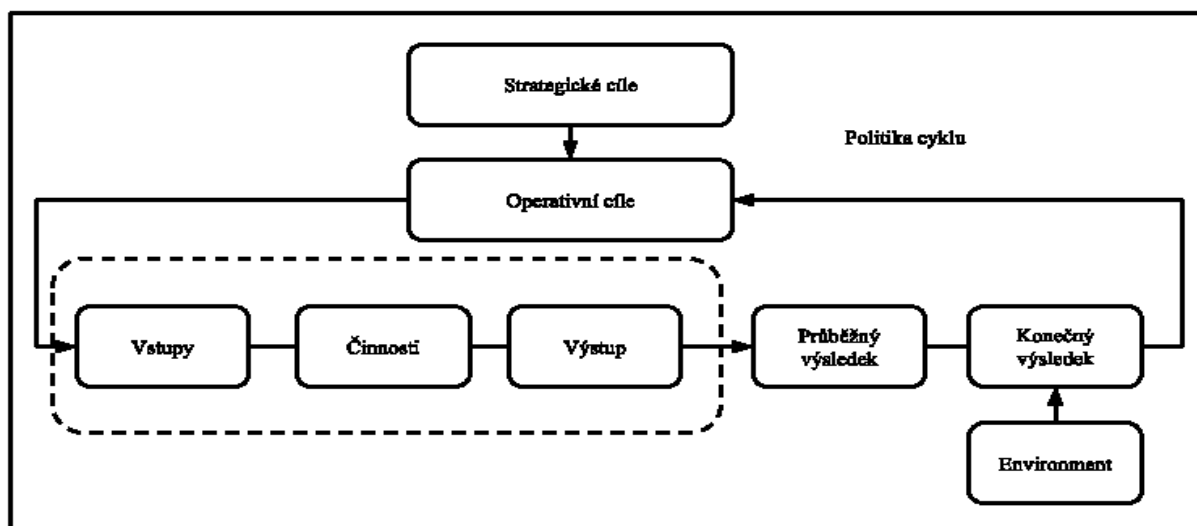


Zdroj: Upraveno dle Jablonského, Dlouhého (2015, s. 89).

Ukazatelem jsou tržby nebo zisk na pracovníka, počet absolventů na jednoho učitele atd. Pro hodnocení subjektů lze však definovat celou řadu podobných poměrových ukazatelů, které vycházejí z různých údajů a jejichž výsledky nemusí být ve vzájemném souladu.

Při hodnocení celkové efektivnosti daného subjektu je třeba vzít do úvahy větší počet vstupů, ale i výstupů. (Jablonský a Dlouhý, 2015) Měření výkonnosti patří ve veřejném sektoru ke klíčovým konceptům, tedy vstupně – výstupní model měření výkonnosti, jednoduše model vstup - výstup, přičemž zákonitosti tohoto modelu a jeho uplatnění ve veřejném sektoru popisuje a znázorňuje schéma Veřejná správa na management, viz Obr. 2.2 (Vrabková, 2012).

Obr. 2.2 Veřejná správa na management



Zdroj: Upraveno dle Vrabkové (2012, s. 15).

Dle Vrabkové (2012) výkonnost organizace a její výsledky musí být vybalancovány se strategickými cíli, kterých se dosahuje postupně přes operační cíle. Model vstup – výstup v závěrečných etapách rozlišuje výstup, tedy produkt daného procesu, průběžný výsledek, to znamená, okamžitý účinek produktu na instituci nebo uživatele, a konečný výsledek, který je srovnáván z hlediska jeho dopadu na společnost, životní prostředí, a také z hlediska uskutečnění vymezených cílů organizace (Vrabková, 2012).

Analýza efektivnosti znázorňuje, že pro dané účely existuje teoretická množina přípustných možností, vytvořená všemi pravděpodobnými kombinacemi vstupů a výstupů. Množina produkčních možností je určena teoretickou efektivní hranicí. Produkční jednotky, jejichž kombinace vstupů a výstupů se nachází na efektivní hranici, jsou efektivními jednotkami. Není zde předpoklad, že by mohla doopravdy existovat jednotka, která dosáhne stejných výstupů s nižšími vstupy, případně vyšších výstupů s nižšími vstupy. Pro daný určitý problém však teoretická efektivní hranice není známá a lze pouze vycházet z dat, která jsou k dispozici. Na bázi těchto dat se zkusit efektivní hranici odhadnout. Z tohoto důvodu byly navrženy modely, které se nazývají jako modely analýzy obalu dat Data Envelopment Analysis (dále jen „modely DEA“). Modely DEA posuzují efektivní hranici na podkladě

datového souboru o rozhodovacích jednotkách. Tyto jednotky musí být homogenní, to znamená, že se jedná o subjekty, které se zabývají totožnou aktivitou a při ní spotřebovávají stejné vstupy a výstupy, například banky nebo jejich pobočky, zdravotnická zařízení, školy, fakulty, apod. Modely DEA posuzují relativní efektivnost daného souboru jednotek. Rozšířením tohoto souboru o další jednotku může, ale nemusí, dojít ke změně efektivní hranice odhadnuté daným modelem. Pro vyvození podoby efektivní hranice a jak má vypadat množina produkčních možností, je třeba přijmout předpoklad o charakteru výnosů z rozsahu pro daný problém. Výnosy z rozsahu mohou být konstantní a variabilní, případně rostoucí, klesající, nerostoucí, klesající apod. (Jablonský, Dlouhý, 2015)

Na efektivitu se lze dívat jako na míru naplňování cílů, přičemž z ekonomického hlediska jde o vztah mezi výnosy a náklady. To znamená, že efektivní je taková činnost, kdy je rozdíl mezi výnosy a náklady nejvyšší, tedy výnosy co nejvíce převyšují náklady. (Vorlíček, 2008)

Definice a pohledů na efektivnost je celá řada. V užším pojetí lze efektivnost charakterizovat v tak zvaném paretovském pojetí, ve kterém je rozhodnutí ve veřejném sektoru efektivní tehdy, pokud nedojde ke změně, při které by jeden aktér získal a jiný aktér něco ztratil nebo utrpěl újmu. V širším pojetí je efektivnost vztah mezi vstupy a výstupy, nebo taky použitelnými vstupy a dosaženými výstupy, a získání co nejvyššího výstupu při nejmenším objemu vložených vstupů. (Mikušová Meričková, Stejskal, 2014; Hejduková, 2015)

Hodnocení efektivnosti veřejného sektoru je složité, jak v rámci makroekonomického pohledu, například je možné zajistit, aby veřejný sektor vytvářel pouze statky, které je schopen poskytnout celé společnosti účelněji než soukromý sektor, tak z mikroekonomického hlediska, například měření užítu pomocí celé soustavy kritérií (Hejduková, 2015).

Pro efektivní řízení organizace je nezbytné stanovit záměry a ukazatele cílů, které mají být odvozeny od poslání. Záměry mají být stanoveny na stoupající výkon organizace, nárůst kvality poskytovaných služeb, popřípadě na snižování nákladů. Cíle mohou být nastaveny na zvyšování spokojenosti zúčastněných stran, ale i na další oblasti, například spokojenost občanů s kvalitou života v obci, snižování negativních dopadů na životní prostředí, apod. Při ekonomickém hodnocení jsou srovnávány náklady, dopady programů a ekonomické účinky cílů veřejných politik. Předpokladem účinného hodnocení je systémově správné vymezení výdajového programu a přesné stanovené cíle. K hlavním hodnotícím kritériím přísluší hospodárnost, efektivita a účelnost. (Ochrana a kol., 2010)

2.4.2 Pojetí 3E

Ve veřejném sektoru je výstup těžce měřitelný v peněžních jednotkách, a také je různými subjekty a aktéry vnímán značně rozdílně a individuálně. Pojetí 3E tedy economy, hospodárnost, effectiveness - efektivita, efficiency – účelnost jsou určujícími kritérii pro hodnocení a kontrolu veřejných výdajových programů. (Ochrana, Půček, 2011)

Povinnost postupovat podle kritérií 3E je uložena pracovníkům veřejné správy podle zákona o finanční kontrole. Zákon o finanční kontrole v ustanovení § 4 odst. 1 stanoví, že hlavními cíli finanční kontroly je prověřovat hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy. Prověření 3E je povinen realizovat vedoucí orgánu veřejné správy v rámci vnitřního kontrolního systému. Úkolem vnitřního kontrolního systému je také vytvářet podmínky pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy.

Zákon o finanční kontrole definuje v ustanovení § 2 základní pojmy spojené s konceptem 3E. Hospodárností se zde rozumí použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů. Efektivností se tedy chápá použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění. Účelností se dále rozumí použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.

Hospodárnost je takovým ekonomickým ukazatelem fungování veřejného sektoru, ve kterém se prověřuje, jestli byly dosaženy stanoveny cíle s nejnižší možným použitím zdrojů. Podmínkou minimálních použitých zdrojů je, že tyto záměry a úkoly jsou uskutečněny za podmínky dodržení odpovídající kvality. Pokud stanovené cíle nejsou splněny, znamená to, že kritérium hospodárnosti není použito správně. Kritéria hospodárnosti je velmi často používáno pro volbu veřejných zakázek na základě kritéria nejnižší ceny. Přitom při sledování měřítek hospodárnosti je nezbytné dbát na to, aby byly splněny stanovené cíle. V praxi velmi často dochází k manažerskému selhání při použití kritéria hospodárnosti, kdy je sice zvolená varianta s minimálními náklady, ale je opomenuto hledisko kvality nebo stanoveného standardu. V těchto případech se zdánlivé úspory stanou následně k jejich promrhání, toto pojetí hospodárnosti viz Obr. 2.3. (Ochrana a kol., 2010; Ochrana, Půček, 2011)

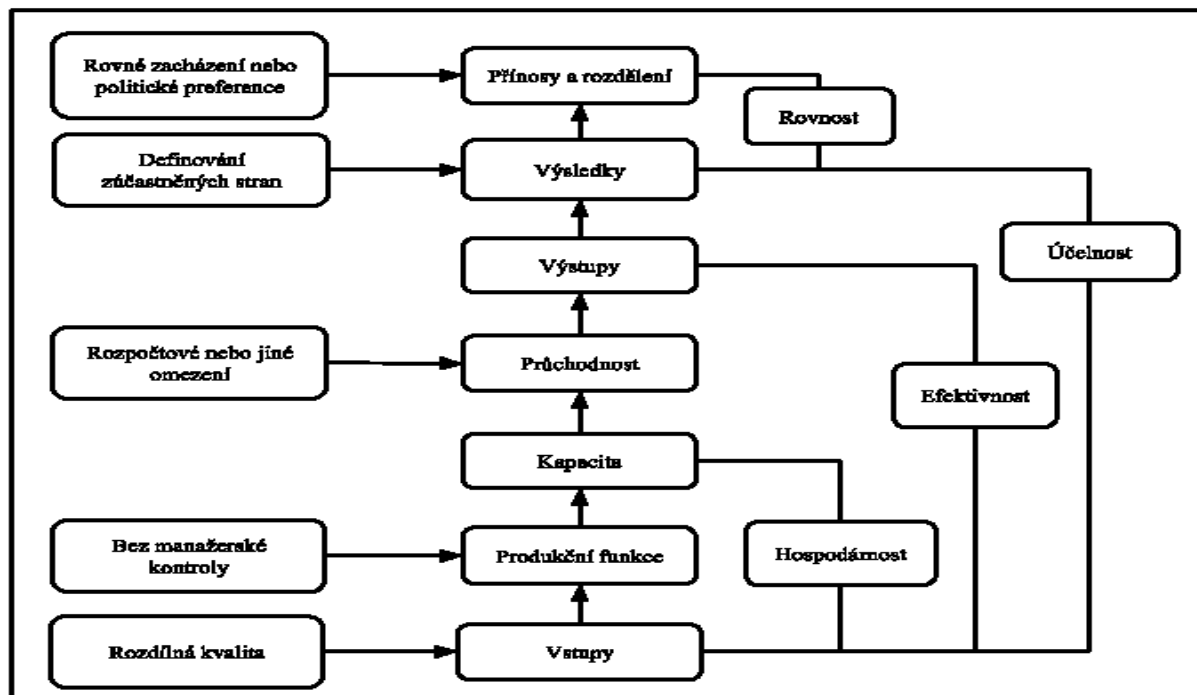
Dalším důležitým ekonomickým principem je efektivnost. Efektivnost lze sledovat ve dvou základních rovinách, a to jako nákladovou efektivnost a jako produktivitu. Nákladová efektivnost je ukazatel, který zjistí, kolik peněžních jednotek bylo třeba k provedení jedné

naturální jednotky výstupu, například náklady na jednoho obslouženého občana. Ukazatel nákladové efektivity není jediným měřítkem pro hodnocení fungujícího veřejného sektoru. Vedle tohoto ukazatele se sledují další indikátory vypovídající o spokojenosti občanů s poskytovanou službou. Druhá forma pojetí efektivity je produktivita veřejného sektoru, to znamená, že sleduje formu efektivity použitých veřejných prostředků. Z ekonomického hlediska se jedná o výstup na jednotku použitého vstupu, produktivita je takovým ukazatelem, který odhaluje vztah mezi počtem vyprodukovaných jednotek na straně výstupu a jejich náklady na straně vstupu. Z toho vychází, že produktivita je inverzní funkcí vůči nákladové efektivity, jelikož produktivita je maximalizačním kritériem a nákladová efektivnost je minimalizačním rysem, přičemž pojetí efektivity viz Obr. 2.3. Z kritéria hospodárnosti ani z kritéria efektivity nelze spolehlivě rozpoznat, že produkované výstupy skutečně vedou k uspokojování veřejných potřeb, to je možné zjistit až kritériem účelnosti.

Kritérium účelnosti nebo taky účinnosti je nejvyšším kritériem ze zmiňovaných pojetí 3E. Při prověřování účelnosti se klade celá řada otázek, které se vztahují k prověřování vhodnosti vstupů, k ověřování postupů při stanovování cílů a k prověření výsledků, tedy výstupů. Smyslem je nalézt takový způsob realizace cílů, který bude odpovídat kritériu účelnosti, přičemž je nezbytností, aby s účelností byla současně prověřena hospodárnost a efektivnost. Kritérium účelnosti prověřuje ekonomickou racionalitu použitých zdrojů, jelikož v České republice jsou známy případy, kdy bylo použito kritérium hospodárnosti či kritérium nákladové efektivity, avšak daný výběr nebyl v souladu s účelností. To znamená, že nebyl ve shodě s ekonomickou racionalitou vynaložených veřejných výdajů, toto pojetí účelnosti viz Obr. 2.3. (Ochrana a kol., 2010; Ochrana, Půček, 2011)

Hejduková (2015) prezentuje rozšířený model 3E, a vedle hospodárnosti, efektivity a účelnosti, přidává Ecology, tedy ekologii. Tento model 4E bere mimo jiné zřetel na životní prostředí a udržitelnost. Další autor Flynn (2012) přidává k výchozímu pojetí 3E další kritérium a to Equity, rovnost nebo rovný přístup, tento model se nazývá Prvky měření výkonnosti, viz Obr. 2.3. Tímto se problematika měření efektivity ještě více prohlubuje, ale stále existuje několik metod hodnocení efektivity v rámci veřejného sektoru.

Obr. 2.3 Prvky měření výkonnosti



Zdroj: Upraveno dle Vrabkové (2012)

U každé zásady se zároveň projevují obecná rizika s ní spojená, viz Tab. 2.2. Smyslem hodnocení hospodárnosti je stanovit, zda bylo dosaženo cílů nejvhodnějšími vstupy za nízké náklady. U efektivnosti se posuzuje, zda mezi použitými zdroji a dosaženými výstupy a výsledky existuje optimální vztah, a to pokud jde o kvantitu, kvalitu i čas. Účelnost hodnotí míru naplnění různých typů cílů a záměrů. Kritéria hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti nesmí stát samostatně, ale musí být propojeny a vzájemně se sledovat. (Vodáková a kol., 2016)

Tab. 2.2 Obecná rizika spojená s hodnocením 3E

Hospodárnost	Efektivnost	Účelnost
Plýtvání: používání zdrojů, které nejsou pro dosažení daných výstupů a výsledků nutné	Ztráty: použité zdroje nevedou k požadovaným výstupům	Chybná koncepce: nedostatečné posouzení potřeb, nejasné cíle, nemožnost realizace, nedostatečné prostředky
Přeplácení: pořizování používaných zdrojů za vyšší náklady, než by mohly být pořízeny	Neoptimální poměr vstupu a výstupu: například: nízká efektivita práce	Nedostatky v řízení: neplnění cílů, nestanovení priorit mezi cíli
Zbytečný luxus: platby za vyšší kvalitu vstupu, než jaká je nutná pro dosažení žádoucích výstupů a výsledků	Pomalá realizace programu: časové prodlevy spojené s navýšením nákladů	
	Externality: náklady vzniklé subjektům mimo rámec programu (neidentifikovány a mimo kontrolu)	

Zdroj: Upraveno dle Vodákové a kol. (2016, s. 49).

Systémové a komplexní metody řízení kvality přispívají subjektům nastavit celkový systém řízení tak, aby se zamezilo negativním jevům, tedy nekvalitě, chybám, rizikům, nákladům, které se projeví ve výstupech jejich práce (Ochrana a kol., 2010; Ochrana, Půček, 2011). Výsledkem fungujícího systému řízení kvality jsou nejen spokojení klienti, ale také efektivnější procesy a ve svém důsledku klesnou výdaje a zvýší se také produktivita.

2.4.3 Modely DEA

První DEA model byl navržen už v roce 1978 Charnesem, Cooperem a Rhodesem a podle těchto autorů se nazývá jako CCR model. CCR model maximalizuje míru efektivnosti hodnocené jednotky, která je vyjádřena jako podíl vážených výstupů a vážených vstupů, při dodržení podmínek, že míry efektivnosti všech ostatních jednotek jsou menší nebo rovny jedné. Pro každou jednotku se tak získá pomocí vah pro vstupy, vážený součet vstupů, a pomocí vah pro výstupy, vážený součet výstupů. CCR DEA model počítá váhy vstupů a výstupů optimalizačním výpočtem tak, aby byly pro hodnocenou jednotku co nejvýhodnější z hlediska její efektivnosti (maximalizuje se míra efektivnosti hodnocené jednotky) při dodržení podmínek maximální jednotkové efektivnosti všech ostatních jednotek.

CCR model orientovaný na vstupy je orientován na určení takového množství vstupů, aby se neefektivní jednotka stala efektivní. Zde se předpokládá **konstantní výnosy z rozsahu**, to znamená, že změna množství vstupů se přímo úměrně promítne do změny množství výstupů. Koeficient technické efektivity je vymezen jako poměr vážené sumy výstupů a vážené sumy vstupů, viz vzorec (2.1).

V případě modelu CCR orientovaného na vstupy je výpočet formulován následovně:

$$\begin{aligned} \text{maximalizovat} \quad & z = \sum_i u_i y_{iq} \\ \text{za podmínek} \quad & \sum_i u_i y_{ik} \leq \sum_j v_j x_{jk}, \quad k = 1, 2, \dots, n, \\ & \sum_i u_i y_{iq} = 1, \\ & u_i \geq \varepsilon, \quad i = 1, 2, \dots, r, \\ & v_j \geq \varepsilon, \quad j = 1, 2, \dots, m. \end{aligned} \quad (2.1)$$

Pokud je hodnota z rovna jedné, jednotka U_q je efektivní. Pro neefektivní jednotky platí, že jejich míra efektivnosti je nižší než jedna, tj. $z < 1$. (Jablonský, Dlouhý, 2015)

Model CCR orientovaný na výstupy vychází ze stejných předpokladů jako výše uvedený model (2.2). V tomto modelu je opět koeficient efektivity určen poměrem vážené sumy vstupů a vážené sumy výstupů, avšak jsou hledány takové váhy, aby hodnota

koeficientu g byla větší nebo rovna jedné. Platí tedy, že pro efektivní jednotku U_q je koeficient $g = 1$ a pro neefektivní jednotku $g > 1$.

Výpočet efektivity podle modelu BCC má v účelové funkci navíc (oproti CCR) jednu proměnnou, která odpovídá omezující podmínce – podmínce konvexnosti, a která nebude omezena podmínkami nezápornosti. Model BCC předpokládá **variabilní výnosy z rozsahu**.

Výpočet modelu BCC orientovaného na vstupy má následující tvar (2.2):

$$\text{maximalizovat} \quad z = \sum_i u_i y_{iq} + \mu, \quad (2.2)$$

$$\text{za podmínek} \quad \sum_i u_i y_{ik} + \mu \leq \sum_j^m v_j \quad k = 1, 2, \dots, n$$

$$\sum_j^m v_j x_{jq} = 1,$$

$$u_i \geq \varepsilon, \quad k = 1, 2, \dots, r$$

$$v_j \geq \varepsilon, \quad k = 1, 2, \dots, m,$$

$$\mu - free.$$

BCC model byl vytvořen v roce 1984 Bankerem, Charnesem a Cooperem jako modifikace předchozího modelu CCR, který uvažuje variabilní výnosy z rozsahu, buď klesající, rostoucí nebo konstantní. V tomto modelu se kónický obal dat mění na konvexní, což znamená, že v tomto modelu je označeno za efektivní vyšší počet jednotek. Model BCC předpokládá proměnný po částech lineární výnos z rozsahu. V tomto modelu je hranice efektivity po částech spojitá lineární křivka, která prochází efektivními jednotkami. U modelu BCC se vyžaduje, aby součet koeficientů byl roven jedné. Tento předpoklad se vyjádří přidáním jedné proměnné, která vyjadřuje velikost odchylky od konstantního výnosu z rozsahu. Model BCC lze také rozlišit na model BCC orientovaný na vstupy nebo na model BCC orientovaný na výstupy. (Jablonský, Dlouhý, 2015)

Vrabková a kol. (2017) uvádí, že míra technické efektivity, která je vypočtena podle modelů CCR a BCC je podkladem pro výpočet tzv. efektivity z rozsahu (ER), kdy Cooper a kol. (2007) efektivitu z rozsahu vymezují jako podíl míry efektivity produkční jednotky získané modelem CCR θ_{CCR}^* a modelem BCC θ_{BCC}^* , kdy míra efektivity z rozsahu produkční jednotky je menší nebo rovna jedné. Níže uvedený vztah (2.3) uvažuje orientaci na vstupy, přičemž tentýž ukazatel a postup lze aplikovat při orientaci na výstupy.

$$ER = \frac{\theta_{CCR}^*}{\theta_{BCC}^*} \quad (2.3)$$

Dekompozice technické efektivity (2.4) umožňuje vyjádřit tzv. čistou technickou efektivnost (ČTE) a efektivitu z rozsahu (ER).

$$CCR \theta_{CCR}^* = \theta_{BCC}^* \times ER, \text{ nebo} \quad (2.4)$$

[*Celková technická efektivita (CTE)*] = [*Čistá technická efektivita (ČTE)*] × [*Efektivita z rozsahu (ER)*].

Z výše uvedeného vyplývá, že míra efektivnosti vypočtená modelem CCR se označuje jako celková technická efektivnost (CTE), míra efektivnosti vypočtená modelem BCC jako čistá technická efektivnost (ČTE). Tento specifický rozklad vysvětluje zdroje neefektivity, čili zda je příčinou neefektivity provoz (čistá technická efektivita) nebo nevýhodné podmínky (efektivita z rozsahu) nebo obojí. Názorně lze technickou efektivnost popsat na příkladu jednoho vstupu a výstupu, kdy jsou produkční jednotky v modelu BCC efektivní, avšak v modelu CCR jsou neefektivní, což znamená, že produkční jednotka je v provozu lokálně účinná (ČTE = 1), ale celkově neefektivní (CTE), to způsobuje neefektivnost z rozsahu (ER). (Vrabková, 2017)

3 CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍCH ŠKOL ZŘIZOVANÝCH STATUTÁRNÍM MĚSTEM

Statutární město Ostrava (dále jen „SMO“) je základním územním samosprávným společenstvím občanů, přičemž tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Postavení statutárního města, občané statutárního města, území statutárního města, přenesená působnost, samostatná působnost a s tím spojené hospodaření, orgány statutárního města, a další významné pravomoci a také povinnosti statutárního města jsou vymezeny v zákoně o obcích. Své vnitřní poměry ve věcech správy SMO řeší obecně závaznou vyhláškou č. 14/2013, Statutem města Ostravy, úplné znění se změnami a doplňky provedenými obecně závaznými vyhláškami (dále jen „statut“).

3.1 Charakteristika statutárního města Ostravy

SMO je veřejnoprávní korporací, která má postavení obce s rozšířenou působností, jež vykonává pro města Klimkovice, Šenov, Vratimov a obce Čavisov, Dolní Lhota, Horní Lhota, Stará Ves nad Ondřejnicí, Zbyslavice, Olbramice, Vřesina, Václavovice a Velká Polom. Tyto obce spolu se SMO tvoří jeden správní obvod. Řízení SMO je dvoustupňové, na prvním stupni řízení působí zastupitelstvo města, rada města, primátor, Magistrát města Ostravy a Městská policie Ostrava, přičemž na druhém stupni, tedy na úrovni městských obvodů, působí zastupitelstva městských obvodů, rady městských obvodů, starostové a úřady městských obvodů. V rámci přenesené působnosti SMO odpovídá za výkon státní správy v činnostech, jejichž rozsah je vymezen zvláštními zákony. Jedná se zejména o oblast zdravotnictví, školství, sociální péče, územního plánování, agendy stavebního úřadu, matričního úřadu, živnostenského úřadu, orgánu silničně-správního, vodohospodářského, ochrany životního prostředí a jiné. Rozhodování ve věcech přenesené působnosti při výkonu státní správy provádí příslušní pracovníci magistrátu a úřadů městských obvodů, kteří mají k rozhodování v oblasti své působnosti odbornou způsobilost ověřenou složením zkoušky zvláštní odborné způsobilosti. Rozhodování ve věcech samostatné působnosti je výhradní věcí volených samosprávných orgánů SMO a městských obvodů. (Statut, SMO, 2017, online).

Zastupitelstvo města má 55 členů, kteří jsou voleni občany SMO na čtyřleté funkční období. Do působnosti zastupitelstva města patří zejména schvalování programu rozvoje města, hospodaření s majetkem města, schvalování rozhodujících majetkoprávních úkonů, schvalování rozpočtu a závěrečného účtu města, vydávání obecně závazných vyhlášek, volba, zřizování a ustanovení orgánů města, zřizování městské policie a udělování čestných

občanství a cen města. Zastupitelstvo města zasedá podle schváleného jednacího řádu, tyto zasedání zastupitelstva města jsou veřejná. Zastupitelstvo města zřizuje vždy finanční a kontrolní výbor, přičemž náplň činnosti finančního a kontrolního výboru stanoví zákon o obcích. Rozhodování o zřízení dalších výborů je vyhrazeno zastupitelstvu města, které stanoví jejich úkoly a náplň činnosti, přičemž je dále zřízen Statutový výbor a Výbor pro udělování čestného občanství a cen města. Všechny tyto výbory ze své činnosti odpovídají zastupitelstvu města, a předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva města. Výbory se schází podle potřeby, jednání je neveřejné, řídí se Jednacím řádem výborů zastupitelstva města. (SMO, oficiální webový portál SMO, online; zákon o obcích)

Dalším významným orgánem je rada města, která se ze své činnosti zodpovídá zastupitelstvu města a má 11 členů. Členy tvoří primátor, náměstci primátora a radní zvolení ze svých řad zastupitelstvem města. Do působnosti rady města patří zejména zabezpečování hospodaření města podle schváleného rozpočtu, plnění úkolů zakladatele nebo zřizovatele vůči právnickým osobám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem města, plnění funkce valné hromady u společností, v nichž je město jediným akcionářem nebo společníkem, rozhodování o organizační struktuře magistrátu, zřizování jednotlivých odborů, jmenování vedoucích odborů, stanovení pravidel pro přijímání a vyřizování peticí a stížností, vydávání nařízení města, uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce. Radě města je vyhrazeno zřizovat a zrušovat podle potřeby, komise rady města, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy, v současné době je 15 komisí rady města. Schůze rady města se konají pravidelně podle schválených termínů schůzí rady města, a jednání rady města jsou neveřejná.

Primátor města zastupuje SMO navenek, má právo užívat primátorských insignií a závěsného odznaku se státním znakem ČR. Stojí v čele SMO, také svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva a schůze rady. Ze své činnosti v oblasti samostatné působnosti je odpovědný zastupitelstvu města. V případech stanovených zvláštními zákony zřizuje primátor města pro výkon přenesené působnosti zvláštní orgány města, jmenuje a odvolává jejich členy, a dále v případech stanovených zvláštními zákony vykonává zvláštní orgán obce s rozšířenou působností státní správu pro správní obvod obce s rozšířenou působností. V současné době jsou zřízeny čtyři zvláštní orgány města, a to Povodňová komise obce s rozšířenou působností, Komise pro sociálně-právní ochranu dětí, Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností, Rada seniorů statutárního města Ostrava. (SMO, oficiální webový portál SMO, online)

Magistrát města Ostravy (dále jen „MMO“) se člení na odbory, které zřídila pro jednotlivé úseky činnosti rada města. Funkci zaměstnavatele plní vůči všem zaměstnancům SMO, s výjimkou zaměstnanců Městské policie Ostrava, tajemník MMO. Tajemník MMO zajišťuje zejména řešení pracovněprávní problematiky a personálních otázek, řídí a kontroluje činnost zaměstnanců a koordinuje činnost jednotlivých odborů. Odbory zajišťují prostřednictvím vedoucích odborů svěřené úkoly na úseku státní správy a samosprávy. (SMO, oficiální webový portál SMO, online)

Území SMO se člení na 23 městských obvodů, viz Obr. 3.1, jak již bylo výše zmíněno, vnitřní poměry ve věcech správy SMO jsou uspořádány statutem. (Statut, SMO, 2017, online).

Obr. 3.1 Městské obvody SMO



Zdroj: SMO, oficiální webový portál SMO, [online].

Občané SMO si volí nejen členy zastupitelstva města a ale podle svého trvalého pobytu i členy zastupitelstva městských obvodů. SMO i městské obvody zřizují své orgány, které vykonávají samostatnou a přenesenou působnost. Pokud městský obvod určitým způsobem jedná nebo rozhoduje, pak vždy tak činí jménem SMO, samozřejmě důsledky jednání nebo rozhodování městského obvodu učiněného v rozporu s právními předpisy jdou k tíži městskému obvodu. SMO vykonává samostatnou působnost v rozsahu stanoveném zákonem o obcích a dalšími právními předpisy, pokud tato působnost není svěřena statutem

výhradně městským obvodům, přičemž všechny městské obvody vykonávají samostatnou působnost ve stejném rozsahu, pokud statut nestanoví jinak. Orgány SMO vykonávají přenesenou působnost, která je zákonem svěřena pověřeným obecním úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, pokud ze statutu nevyplývá, že je svěřena zcela či části orgánům městských obvodů. (Statut, SMO, 2017, online)

3.2 Základní školy na území statutárního města Ostravy

Školní docházku povinnou po dobu devíti školních roků, nejvýše však do konce školního roku, v němž žák dosáhne sedmnáctého roku věku (dále jen "povinná školní docházka"), stanovuje zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“). Základní vzdělávání v základní škole (dále jen „ZŠ“) má 9 ročníků a člení se na první stupeň a druhý stupeň. První stupeň je tvořen prvním až pátým ročníkem a druhý stupeň šestým až devátým ročníkem. V místech, kde nejsou podmínky pro zřízení všech 9 ročníků, lze zřídit ZŠ, která nemá všechny ročníky. Školský zákon také určuje, že povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad. Žák plní povinnou školní docházku v ZŠ zřízené obcí ve školském obvodu, v němž má žák místo trvalého pobytu (dále jen „spádová škola“), pokud zákonný zástupce nezvolí pro žaka jinou než spádovou školu. Pokud je dítě přijato na jinou než spádovou školu, oznámí ředitel této školy tuto skutečnost řediteli školy spádové, a to nejpozději do konce května kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku, což je stanoveno školským zákonem. Cíle základního vzdělání jsou vymezeny v ustanovení § 44 školského zákona tak, že *„základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.“* (školský zákon)

Zřizovateli ZŠ mohou být různé subjekty, ministerstvo, kraj, obce, církve a náboženské společnosti, soukromé subjekty. Pokud je zřizovatel ministerstvo, kraj nebo obec, tak jsou tyto instituce zřízeny jako školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace, které mají právní subjektivitu, ale hospodaří s majetkem zřizovatele. U církví a soukromých subjektů

vznikají školy a školská zařízení na základě školského zákona jako školské právnické osoby nebo jako obchodní společnosti na základě obchodního zákona. Tyto školy jsou zařazeny do rejstříku škol a školských zařízení, a mají ve svých zřizovacích listinách jako hlavní činnost vzdělávací činnost nebo provozování školských služeb. MŠMT je v celé ČR zřizovatelem jen několika desítek škol a školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy.

Dle MŠMT, Rejstříku škol a školských zařízení vyplývá, že na území SMO, tedy v městských obvodech, je celkem evidováno 78 základních škol, přičemž tento počet zahrnuje veškeré základní školy ve školním roce 2014/2015. Z těchto údajů je zřejmé, že se zde nachází dvě základní školy zřízené církví, jako školské právnické osoby, přičemž jedna z těchto škol se nalézá v Městském obvodu Vítkovice a druhá škola je v Městském obvodu Moravská Ostrava a Přívoz. Dvě základní školy zřizuje přímo MŠMT, a to Diagnostický ústav pro mládež, dětský domov se školou, středisko výchovné péče a základní škola, přičemž škola leží v Městském obvodě Moravská Ostrava a Přívoz, a Dětský domov se školou a základní škola, který se nachází v Městském obvodě Slezská Ostrava. Moravskoslezský kraj na území SMO zřizuje 8 základních škol, všechny jako své příspěvkové organizace, které jsou i speciálně zaměřeny, například na sluchově postižené, na středně těžké až těžké mentální postižení, autismu apod. Tři základní školy jsou umístěny v Městském obvodě Poruba, po dvou školách je v městských obvodech Slezská Ostrava a Ostrava-Jih, a jedna škola se nachází v Městském obvodě Mariánské Hory a Hulváky. Soukromí zřizovatelé založili celkem 10 základních škol na území SMO, osm škol je zřízených jako společnost s ručením omezeným a dvě školy jsou založeny jako školské právnické osoby. Tři základní školy se nachází v Městském obvodě Mariánské Hory a Hulváky a také ve Městském obvodě Ostrava-Jih. Po jedné soukromé základní škole je v městských obvodech Hrabová, Poruba, Stará Bělá a Vítkovice. Zřizovatelé těchto základních škol na území SMO a počet zřízených škol jsou vyjádřeny, viz Tab. 3.1. Do počtu základních škol na území SMO nejsou zahrnuta víceletá gymnázia.

Tab. 3.1 Počet ZŠ na území SMO ke dni 1. 1. 2015

Zřizovatel	Počet ZŠ
Statutární město Ostrava	56
Soukromý subjekt	10
Moravskoslezský kraj	8
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	2
Církev	2
Celkem	78

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení, MŠMT, [online], vlastní zpracování.

Největším zřizovatelem na území SMO je samotné SMO, tento zřizovatel spravuje celkem 56 základních škol, což je přes 71 % všech základních škol na území města Ostravy, údaj ke dni 1.1.2015. V níže uvedené tabulce Tab. 3.2 jsou přiřazeny základní školy největšího zřizovatele SMO k příslušnému městskému obvodu. Také jsou v této tabulce uvedeny všechny ZŠ na území SMO, a do kterého městského obvodu spadají, a je zde počet obyvatel každého městského obvodu a počet dětí od 0 do 15 let ke dni 1.1.2015, který činil celkem necelých 40 tisíc dětí. (Magistrát SMO, online; Rejstřík škol a školských zařízení, MŠMT, online)

Tab. 3.2 Počet obyvatel SMO, dětí SMO a počet ZŠ dle městských obvodů SMO, ke dni 1.1.2015

Městské obvody SMO	Počet obyvatel SMO	Počet dětí 0-15 let	Celkem ZŠ	ZŠ SMO	Kapacita ZŠ celkem	Kapacita ZŠ SMO
Hošťálkovice	1 637	238	1	1	300	300
Hrabová	3 682	498	2	1	850	700
Krásné Pole	2 597	384	1	1	300	300
Lhotka	1 283	189	1	1	300	80
Mariánské Hory a Hulváky	12 001	1 645	5	1	1 116	550
Martinov	1 114	126	0	0	0	0
Michálkovice	3 309	515	1	1	550	550
Moravská Ostrava a Přívoz	37 514	5 292	10	8	5 185	4 843
Nová Bělá	1 882	263	1	1	120	120
Nová Ves	716	119	0	0	0	0
Ostrava – Jih	104 659	13 284	24	19	14 145	13 352
Petřkovice	3 093	413	1	1	400	400
Plesná	1 405	194	0	0	0	0
Polanka nad Odrou	4 953	711	1	1	540	540
Poruba	66 009	8 304	16	12	7 722	6 970
Proskovice	1 220	174	1	1	100	100
Pustkovec	1 279	170	0	0	0	0
Radvanice a Bartovice	6 353	944	1	1	560	560
Slezská Ostrava	20 915	3 473	6	3	2 042	1 630
Stará Bělá	4 041	671	2	1	590	550
Svinov	4 391	580	1	1	420	420
Třebovice	1 845	228	0	0	0	0
Vítkovice	7 415	1 410	3	1	794	596
Celkem	293 313	39 825	78	56	36 034	32 561

Zdroj: Magistrát SMO, [online]; Rejstřík škol a školských zařízení, MŠMT, [online], vlastní zpracování.

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje minimální kapacitu běžné třídy na 17 žáků a maximální kapacitu na 30 žáků, přičemž podle školského zákona může zřizovatel školy povolit výjimku z nejnižšího počtu dětí, žáků a studentů stanoveného tímto

zákonem a prováděcím právním předpisem za předpokladu, že uhradí zvýšené výdaje na vzdělávací činnost školy, a to nad výši stanovenou krajským normativem.

3.3 Základní školy zřízené statutárním městem Ostrava

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit SMO, kterou obci umožňuje zákon o obcích. Za tímto účelem SMO pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje mateřské školy a pro plnění povinné školní docházky ZŠ. Podle statutu v oblasti školství, mládeže a tělovýchovy působí SMO a městské obvody v samostatné působnosti tak, že zřizují a zrušují školy a školská zařízení. Školská zařízení zřizují jako školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace podle zvláštního právního předpisu, například mateřské školy, základní školy a jim sloužící školská zařízení, základní umělecké školy, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, školská účelová zařízení, a plní další úkoly podle zvláštního zákona. Městské obvody zřizují základní školy pouze jako příspěvkové organizace podle zvláštního právního předpisu. SMO a městské obvody vytvářejí podmínky pro plnění povinné školní docházky, volnočasové aktivity dětí, mládeže i dospělých a rozvoj tělovýchovy a sportu všech věkových kategorií, a také rozhodují o přijetí opatření na základě kontroly České školní inspekce v mateřských, základních školách a školských zařízeních, které zřizují. Městské obvody navrhuje spádové obvody ZŠ a uzavírají smlouvy o zabezpečení odborné praxe studentů vzdělávacích institucí na základě zájmu školy nebo jiné vzdělávací instituce s přihlédnutím potřebám městského obvodu. (Statut, SMO, 2017, online)

Hospodaření ZŠ zřízené SMO se řídí příslušnými právními předpisy pro hospodaření příspěvkových organizací a pro hospodaření se státním majetkem. Z veřejně dostupných výročních zpráv vybraných ZŠ, které jsou volně přístupné na Monitoru, Ministerstva financí ČR, a také ve Veřejném rejstříku a sbírky listin, Obchodního rejstříku, vyplývá, že příjmy těchto ZŠ tvoří příspěvek od zřizovatele, tedy od SMO, příspěvek na mzdy a na ostatní neinvestiční náklady od Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, výnosy z hlavní činnosti a výnosy z doplňkové činnosti. Zajímavou položkou v rozpočtu mohou být účelové dotace od SMO a od Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Tyto organizace také mohou čerpat státní dotace a mnoho jiných dotací, některé základní školy dokonce získaly značné příjmy z projektu Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost. Součástí příjmů jsou dary od fyzických i právnických osob. Z veřejně dostupných výročních zpráv je dále zřejmé,

že nejvyšší příjmy přichází z Krajského úřadu Moravskoslezského kraje stanovené krajským normativem, a až následně od zřizovatele. Finanční prostředky přichází na Krajský úřad Moravskoslezského kraje podle republikového normativu z MŠMT. Krajský úřad Moravskoslezského kraje tyto finanční prostředky dále prostřednictvím krajského normativu přeposílá na příslušné školy v Moravskoslezském kraji. Ve školském zákoně je uvedeno, že krajské normativy stanoví krajský úřad jako výši výdajů připadajících na jednotku výkonu na kalendářní rok za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem. Jednotkou výkonu se rozumí například jedno dítě, žák, stravovaný, třída, studijní skupina, oddělení, aj.

Z uvedených 56 základních škol zřízených SMO je vybráno 20 základních škol, což je přes 35 % základních škol zřízených městem, které mají 9 ročníků a podobný počet žáků. Příloha 1 Údaje vybraných ZŠ ve školních letech 2011/12 až 2015/16, v tis. Kč, obsahuje 20 tabulek, které zachycují skutečné počty žáků v uvedeném období a také uvádí maximální kapacitu vybraných základních škol. Dále jsou v těchto tabulkách u zvolených ZŠ zaznamenány běžné třídy (dále jen „A“), speciální třídy (dále jen „B“) a přípravné třídy (dále je „C“). Běžná třída je určena pro všechny žáky bez rozdílů, kteří nemají vyhraněné zájmy, upřednostňují kvalitní a všeobecně zaměřené vzdělávání. Speciální třída je třída se speciálními vzdělávacími potřebami, poskytuje podporu formou skupinové integrace žákům se specifickými vývojovými poruchami učení nebo vadami řeči. Ve zvolených základních školách převažují logopedické třídy nebo speciální třídy pro žáky s poruchami učení, například dyslexie, dysortografie, dyskalkulie. Přípravná třída je zřizována pouze pro děti s odkladem školní docházky, jelikož jejím úkolem je vyrovnat nerovnoměrný vývoj dítěte. Obsahem vzdělávání je prohlubování návyků sebeobsluhy a hygieny, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, utváření hrubé i jemné motoriky, cvičení soustředění a naslouchání, utváření základních matematických představ, orientace v čase a v prostoru. Minimální počet dětí v přípravných třídách je deset dětí a maximální počet žáků stanovuje ředitel ZŠ podle školského zákona, přičemž je nezbytný souhlas krajského úřadu. V těchto tabulkách v Příloze 1 je také skutečný přepočtený počet zaměstnanců, například zástup za pracovní neschopnost, a dále celkové mzdové náklady v tis. Kč, tedy celkové finanční prostředky na platy a ostatní osobní náklady. Níže jsou stručně představeny jednotlivé vybrané základní školy a to, ve kterém městském obvodu SMO se nachází, zda mají zřízené speciální a přípravné třídy, a z kolika procent využívají maximální kapacitu v počtu žáků.

Základní škola Ostrava, Nádražní 117, příspěvková organizace (dále jen „ZŠ Nádražní“) spadá pod Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz, nemá zřízenou

žádnou speciální ani přípravnou třídu, maximální kapacita této ZŠ je 700 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 336 žáků, tedy je využita ze 48 % své kapacity. Základní škola Ostrava-Zábřeh, Chrjukinova 12, příspěvková organizace (dále jen „**ZŠ Chrjukinova**“) přísluší pod Městský obvod Ostrava-Jih, má založenou v každém školním roce jednu přípravnou třídu, kromě školního roku 2011/12, maximální kapacita ZŠ je 770 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 338 žáků, tedy je využita ze 44 % své kapacity. Základní škola Ostrava-Výškovice, Srbská 2, příspěvková organizace (dále jen „**ZŠ Srbská**“) patří pod Městský obvod Ostrava-Jih, nemá zřízenou žádnou speciální ani přípravnou třídu, maximální kapacita ZŠ je 612 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 343 žáků, tedy je využita z 56 % své kapacity. Základní škola Ostrava-Michálkovice, U Kříže 28, příspěvková organizace (dále jen „**ZŠ U Kříže**“) náleží pod Městský obvod Michálkovice, nemá zřízenou žádnou speciální ani přípravnou třídu, maximální kapacita ZŠ je 550 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 346 žáků, tedy je využita z 63 % své kapacity. Základní škola, Ostrava-Poruba, J. Šoupala 1609, příspěvková organizace (dále jen „**ZŠ Šoupala**“) spadá pod Městský obvod Poruba, nemá zřízenou žádnou speciální ani přípravnou třídu, maximální kapacita ZŠ je 500 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 348 žáků, tedy je využita ze 70 % své kapacity. Základní škola a mateřská škola MUDr. Emílie Lukášové Ostrava-Hrabůvka, Klegova 29, příspěvková organizace (dále jen „**ZŠ Lukášové**“) přísluší pod Městský obvod Ostrava-Jih, má založenou v každém školním roce jednu speciální třídu, kromě školního roku 2011/12 a 2012/13, maximální kapacita ZŠ je 500 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 353 žáků, tedy je využita ze 71 % své kapacity. Základní škola a mateřská škola Ostrava-Hrabůvka, A. Kučery 20, příspěvková organizace (dále jen „**ZŠ Kučery**“) patří pod Městský obvod Ostrava-Jih, nemá zřízenou žádnou speciální ani přípravnou třídu, maximální kapacita ZŠ je 850 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 354 žáků, tedy je využita ze 42 % své kapacity. Základní škola a mateřská škola Ostrava-Svinov, příspěvková organizace (dále jen „**ZŠ Bílovecká**“) náleží pod Městský obvod Svinov, nemá zřízenou žádnou speciální ani přípravnou třídu, maximální kapacita ZŠ je 420 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 355 žáků, tedy je využita z 85 % své kapacity. Základní škola, Ostrava-Hrabová, Paskovská 46, příspěvková organizace (dále jen „**ZŠ Paskovská**“) spadá pod Městský obvod Hrabová, nemá zřízenou žádnou speciální ani přípravnou třídu, maximální kapacita ZŠ je 700 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 365 žáků, tedy je využita z 52 % své kapacity. Základní škola Heleny Salichové Ostrava-Polanka nad Odrou, Heleny Salichové 816, příspěvková organizace (dále

jen „ZŠ Salichové“) přísluší pod Městský obvod Polanka nad Odrou, nemá zřízenou žádnou speciální ani přípravnou třídu, maximální kapacita ZŠ je 540 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 365 žáků, tedy je využita z 68 % své kapacity. Základní škola a mateřská škola Ostrava-Dubina, V. Košaře 6, příspěvková organizace (dále jen „ZŠ Košaře“) patří pod Městský obvod Ostrava-Jih, má založenou v každém školním roce jednu speciální třídu, kromě školního roku 2011/12 a 2012/13, maximální kapacita ZŠ je 800 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 353 žáků, tedy je využita ze 44 % své kapacity. Základní škola Ostrava-Vítkovice, Šalounova 56, příspěvková organizace (dále jen „ZŠ Šalounova“) náleží pod Městský obvod Vítkovice, má založeny v každém roce speciální třídy i přípravné třídy, pouze ve školním roce 2011/12 a 2015/16 nemá zřízenou žádnou speciální třídu, maximální kapacita ZŠ je 596 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 377 žáků, tedy je využita z 63 % své kapacity. Základní škola a mateřská škola Ostrava-Hrabůvka, Krestova 36A, příspěvková organizace (dále jen „ZŠ Krestova“) spadá pod Městský obvod Ostrava-Jih, nemá zřízenou žádnou speciální ani přípravnou třídu, maximální kapacita ZŠ je 700 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 379 žáků, tedy je využita z 54 % své kapacity. Základní škola Ostrava, Gebauerova 8, příspěvková organizace (dále jen „ZŠ Gebauerova“) přísluší pod Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz, má zřízené v každém roce speciální třídy i přípravné třídy, přičemž největší počet 6 speciálních tříd je ve školním roce 2011/12 a největší počet 3 přípravných tříd je ve školním roce 2015/16. Maximální kapacita ZŠ dosahuje 450 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 382 žáků, tedy je využita z 85 % své kapacity. U ZŠ Gebauerova je třeba poukázat na skutečnost, že došlo ke sloučení se Základní školou Ibsenova 36, Ostrava, příspěvková organizace, od 1.1.2013 vykonává právní subjekt ZŠ Gebauerova. Základní škola Ostrava-Radvanice, Vrchlického 5, příspěvková organizace (dále jen „ZŠ Vrchlického“) patří pod Městský obvod Radvanice a Bartovice, má zřízené v každém školním roce 2 přípravné třídy, ale nemá založenou žádnou speciální třídu, maximální kapacita ZŠ je 560 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 387 žáků, tedy je využita z 69 % své kapacity. Základní škola Slezská Ostrava, Bohumínská 72, příspěvková organizace (dále jen „ZŠ Bohumínská“) náleží pod Městský obvod Slezská Ostrava, nemá zřízenou žádnou speciální ani přípravnou třídu, maximální kapacita ZŠ je 600 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 388 žáků, tedy je využita z 65 % své kapacity. Základní škola Ostrava-Hrabůvka, Klegova 27, příspěvková organizace (dále jen „ZŠ Klegova“) spadá pod Městský obvod Ostrava-Jih, má založenou v každém školním roce jednu speciální třídu, kromě školního roku 2015/16, maximální kapacita ZŠ je 800 žáků,

přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 389 žáků, tedy je využita ze 47 % své kapacity. Základní škola a mateřská škola Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6B, příspěvková organizace (dále jen „**ZŠ Volgogradská**“) přísluší pod Městský obvod Ostrava-Jih, nemá zřízenou žádnou speciální ani přípravnou třídu, maximální kapacita ZŠ je 800 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 389 žáků, tedy je využita ze 49 % své kapacity. Základní škola Ostrava-Petřkovice (dále jen „**ZŠ Hlučínská**“) patří pod Městský obvod Petřkovice, nemá zřízenou žádnou speciální ani přípravnou třídu, maximální kapacita ZŠ je 400 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 393 žáků, tedy je využita z 98 % své kapacity. Základní škola a mateřská škola Ostrava-Výškovice, Šeříková 33, příspěvková organizace (dále jen „**ZŠ Šeříková**“) náleží pod Městský obvod Ostrava-Jih, nemá zřízenou žádnou speciální ani přípravnou třídu, maximální kapacita ZŠ je 600 žáků, přičemž ve školním roce 2015/16 navštěvuje ZŠ 399 žáků, tedy je využita z 67 % své kapacity.

4 ZHODNOCENÍ TECHNICKÉ EFEKTIVITY ZÁKLADNÍCH ŠKOL MĚSTA OSTRAVY

Zhodnocení technické efektivity vybraných 20 základních škol (dále také produkční jednotky) zřizovaných SMO ve formě příspěvkových organizací je uskutečňován ve třech krocích. Výběr ZŠ byl veden s cílem vymezit takové produkční jednotky, které jsou s co možná největší míře srovnatelné z hlediska kapacity základní školy – maximálního možného počtu žáků. V tomto smyslu byly vybrány ZŠ v kategorii 336 až 399 žáků ve školním roce 2015/16.

V první kroku jsou charakterizovány vybrané vstupy a výstup z hlediska jejich stavu a vývoje z pohledu školních let 2011/12 až 2015/16, v případě vstupů se jedná o celkový počet tříd, celkový počet zaměstnanců, celkové mzdové náklady na zaměstnance, a v případě výstupu se jedná o počet žáků.

Ve druhém kroku jsou sestaveny modely Model I. a Model II. První z nich je vstupně orientovaný model s konstantními výnosy z rozsahu (Model I.) a druhý je model vstupně orientovaný s variabilními výnosy z rozsahu (Model II.), přičemž se jedná o minimalizační modely, to znamená, že efektivní je ta jednotka, která produkuje daný výstup, tedy počet žáků, s nejmenší hodnotou vstupů.

Hodnocené modely rovněž vyjadřují dva pohledy na technickou efektivitu podle matematického zápisu (2.3) a (2.4) v kap. 2.4:

- Model I. – vstupně orientovaný model s konstantními výnosy z rozsahu (CRS) vyjadřuje **celkovou technickou efektivitu**;
- Model II. – vstupně orientovaný model s variabilními výnosy z rozsahu (VRS) vyjadřuje **čistou technickou efektivitu**.

Ve třetím kroku je provedeno konečné zhodnocení technické efektivity vybraných základních škol pomocí shora uvedených modelů. Zhodnocení je uskutečněno u každého modelu zvlášť za každý školní rok, přičemž je vyjádřeno prostřednictvím tabulek a grafického znázornění.

4.1 Charakteristika vybraných vstupů a výstupu

Ze všech 56 základních škol, které zřizuje SMO na území města, jak již bylo výše zmíněno, je zvoleno 20 základních škol s podobným počtem žáků. Z celkových 23 městských obvodů (dále jen „MO“), se tento výběr základních škol nachází na území 11 městských obvodů

SMO, viz Tab. 4.1. Z této tabulky je zřejmé, že nejvyšší počet vybraných základních škol se nachází na území městského obvodu Ostrava-Jih, a to v počtu 9 škol, dvě základní školy leží na území městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz, a ve zbývajících městských obvodech se nalézá po jedné základní škole. Při analýze se předpokládá, že územní lokalizace základních škol nemá vliv na míru technické efektivity daných škol.

Tab. 4.1 Vybrané ZŠ ve městských obvodech SMO

Městské obvody SMO	Počet ZŠ	Vybraných 20 ZŠ SMO
MO Hrabová	1	ZŠ Paskovská
MO Michálkovice	1	ZŠ U Kříže
MO Moravská Ostrava a Přívoz	2	ZŠ Nádražní, ZŠ Gebauerova
MO Ostrava – Jih	9	ZŠ Chruštinova, ZŠ Srbská, ZŠ Lukášové, ZŠ Kučery, ZŠ Košáre, ZŠ Krestova, ZŠ Klegova, ZŠ Šeříková, ZŠ Volgogradská,
MO Petřkovice	1	ZŠ Hlučínská
MO Polanka nad Odrou	1	ZŠ Salichové
MO Poruba	1	ZŠ Šoupala
MO Radvanice a Bartovice	1	ZŠ Vrchlického
MO Slezská Ostrava	1	ZŠ Bohumínská
MO Svinov	1	ZŠ Bílovecká
MO Vítkovice	1	ZŠ Šalounova

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

V Tab. 4.2 je uveden stav a vývoj počtu tříd v jednotlivých školních letech vybraných ZŠ. Ve skutečnosti počty tříd zahrnují tři kategorie (A, B, a C), běžné třídy (A), speciální třídy (B) a přípravné třídy (C). Nejvyšší počet zřízených, 24 tříd, má ZŠ Gebauerova a ZŠ Vrchlického. Nejnižší počet 13 tříd je vykázán ve školním roce 2011/12 u ZŠ Šeříková. Vyrovnanou bilanci v počtu tříd drží ZŠ Srbská, a to 17 tříd, ve všech sledovaných školních letech. Průměrně se počet tříd ve zvolených základních školách pohybuje okolo 17 až 18 tříd v jednotlivých školních letech. Ve školním roce 2012/13 je vykázán nejnižší celkový počet tříd za všechny vybrané ZŠ, a to 342 tříd. Nejvyšší celkový počet 364 tříd je zaznamenán ve školním roce 2014/15, podobně vysoký počet 363 tříd je také zaregistrován ve školním roce 2015/16, a to 363 tříd.

Tab. 4.2 Počet tříd ve vybraných ZŠ ve školních letech 2011/12 až 2015/16

Základní škola	Počet tříd (A+B+C) 2011/12	Počet tříd (A+B+C) 2012/13	Počet tříd (A+B+C) 2013/14	Počet tříd (A+B+C) 2014/15	Počet tříd (A+B+C) 2015/16
ZŠ Nádražní	16	16	15	16	16
ZŠ Chrvukinova	15	18	17	18	17
ZŠ Srbská	18	16	16	16	15
ZŠ U Kříže	17	17	17	17	17
ZŠ Šoupala	17	16	17	17	17
ZŠ Lukášové	16	14	17	19	18
ZŠ Kučery	15	15	14	15	16
ZŠ Bílovecká	16	15	16	17	19
ZŠ Paskovská	18	18	18	18	18
ZŠ Salichové	17	17	17	17	16
ZŠ Košaře	19	19	18	18	18
ZŠ Šalounova	18	20	20	23	20
ZŠ Krestova	17	16	17	18	18
ZŠ Gebauerova	22	23	24	23	24
ZŠ Vrchlického	22	21	23	24	24
ZŠ Bohumínská	16	15	15	17	18
ZŠ Klegova	19	18	19	20	18
ZŠ Volgogradská	18	18	17	18	18
ZŠ Hlučinská	16	15	16	17	18
ZŠ Šeříková	13	15	16	16	18
Celkem	345	342	349	364	363
Minimum	13	14	14	15	15
Maximum	22	23	24	24	24
Průměr	17,3	17,1	17,5	18,2	18,2
Směrodatná odchylka	2,1	2,3	2,4	2,4	2,2

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

V Tab. 4.3 je zaznamenán skutečný přepočtený počet zaměstnanců vybraných základních škol, to znamená, že jsou zde započítány pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci. Zaměstnanci pracují na plné úvazky, ale i na různé typy částečných úvazků, a jsou zde započítány veškeré zástupy za pracovní neschopnost, rodičovskou dovolenou, apod. Nejvyšší počet 29,5 zaměstnanců se vyskytuje v posledním školním roce 2015/16 u ZŠ Nádražní, v tomto školním roce je zaznamenán i nejvyšší počet 66 pracovníků u ZŠ Bílovecká. Nejvyrovnanější počet zaměstnanců vykazuje ZŠ Srbská, a to okolo 38 pracovníků ve všech školních letech. Ve sledovaném období se průměrně počet pracovníků základních škol pohybuje okolo 43 až 46 zaměstnanců. Ve školním roce 2015/16 je celkový nejvyšší počet 930,7 zaměstnanců všech vybraných škol, přičemž celkový nejnižší počet 865,7 zaměstnanců je ve školním roce 2011/12. Zajímavostí je, že celkový dosažený počet všech zaměstnanců vybraných škol, tak i průměr celkového počtu všech zaměstnanců těchto škol se postupně stejnoměrně každý školní rok zvyšuje.

Tab. 4.3 Skutečných počet zaměstnanců ve vybraných ZŠ ve školních letech 2011/12 až 2015/16

Základní škola	Počet zaměst. 2011/12	Počet zaměst. 2012/13	Počet zaměst. 2013/14	Počet zaměst. 2014/15	Počet zaměst. 2015/16
ZŠ Nádražní	33,7	31,9	31,7	30,5	29,5
ZŠ Chrvukinova	42,6	40,5	37,6	38,2	38,2
ZŠ Srbská	39,0	39,8	38,5	38,8	38,1
ZŠ U Kříže	33,8	36,6	36,5	36,9	37,4
ZŠ Šoupala	39,5	37,5	36,7	36,3	36,7
ZŠ Lukášové	59,7	58,6	56,7	59,9	60,5
ZŠ Kučery	56,7	59,7	57,4	60,0	59,7
ZŠ Bílovecká	58,7	58,0	60,7	63,0	66,0
ZŠ Paskovská	41,3	40,7	40,0	40,3	40,2
ZŠ Salichové	34,2	34,1	34,1	36,3	37,3
ZŠ Košaře	59,0	58,0	56,2	56,6	58,9
ZŠ Šalounova	35,2	39,7	38,6	39,5	40,2
ZŠ Krestova	52,9	54,4	50,8	51,3	53,6
ZŠ Gebauerova	30,7	30,2	47,7	47,7	48,8
ZŠ Vrchlického	35,1	32,9	35,0	41,8	49,9
ZŠ Bohumínská	38,6	39,0	37,3	40,6	43,0
ZŠ Klegova	35,6	34,9	35,3	37,2	37,8
ZŠ Volgogradská	57,3	59,1	58,6	58,8	57,8
ZŠ Hlučinská	33,3	34,2	34,0	35,5	37,4
ZŠ Šeříková	49,5	50,7	55,8	58,0	59,3
Celkem	865,7	870,0	879,1	907,2	930,7
Minimum	30,7	30,2	31,7	30,5	29,5
Maximum	59,7	59,7	60,7	63,0	66,0
Průměr	43,2	43,5	44,0	45,4	46,5
Směrodatná odchylka	10,1	10,4	9,9	10,1	10,5

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

Celkové mzdové náklady na zaměstnance ve vybraných základních školách v tis. Kč v jednotlivých školních letech jsou zaznamenány v Tab. 4.4. Mzdové náklady obsahují prostředky na platy a také ostatní mzdové prostředky na všechny zaměstnance ZŠ, tedy na pedagogické a nepedagogické pracovníky. Nejnížší mzdové prostředky ve výši 8 075 tis. Kč jsou zaznamenány u ZŠ Gebauerova ve školním roce 2011/12, přičemž nejvyšší mzdové náklady ve výši 18 265 tis. Kč jsou vykázány ve školním roce 2015/16 u ZŠ Bílovecká. Nejvýraznější rozdíl vynaložených mzdových prostředků je u ZŠ Gebauerova, a to z toho důvodu, že v roce 2013 došlo ke sloučení škol. Za uvedené období se evidují rovnoměrné mzdové náklady u ZŠ Srbská, ZŠ Paskovská a ZŠ Košaře. Průměrně se mzdové prostředky škol pohybují od 11 434 tis. Kč až do 13 296 tis. Kč. Celkově jsou nejnižší náklady na mzdy ve školním roce 2011/12, přičemž každý školní rok se mzdové náklady postupně zvyšují přibližně o 10 mil. Kč. Nejvyšší celkové mzdové náklady u všech ZŠ se tedy objevují ve školním roce 2015/16.

Tab. 4.4 Mzdové náklady ve vybraných ZŠ ve školních letech 2011/12 až 2015/16, v tis. Kč

Základní škola	Mzdové náklady 2011/2012	Mzdové náklady 2012/2013	Mzdové Náklady 2013/14	Mzdové náklady 2014/15	Mzdové náklady 2015/16
ZŠ Nádražní	9 057	8 623	8 765	8 967	9 315
ZŠ Chrjukinova	11 199	10 703	10 547	10 706	11 063
ZŠ Srbská	10 707	10 833	10 779	10 905	11 095
ZŠ U Kříže	9 086	9 656	9 839	9 874	10 340
ZŠ Šoupala	10 340	9 808	9 644	10 055	10 657
ZŠ Lukášové	15 053	15 225	15 731	16 238	16 885
ZŠ Kučery	14 388	14 662	14 834	15 317	16 315
ZŠ Bílovecká	15 566	15 841	16 298	17 142	18 265
ZŠ Paskovská	11 241	11 178	11 270	11 342	11 475
ZŠ Salichové	9 792	9 967	10 364	10 895	11 562
ZŠ Košáře	14 466	14 282	14 257	14 608	15 196
ZŠ Šalounova	10 719	11 052	10 974	11 157	11 667
ZŠ Krestova	13 599	13 892	14 240	14 772	15 598
ZŠ Gebauerova	8 075	10 633	13 474	13 894	14 241
ZŠ Vrchlického	8 542	8 924	10 362	12 532	14 221
ZŠ Bohumínská	9 844	10 145	10 614	11 478	12 617
ZŠ Klegova	9 923	10 015	10 634	11 181	11 656
ZŠ Volgogradská	15 150	15 822	15 890	16 195	16 434
ZŠ Hlučinská	9 262	9 517	9 869	10 442	11 237
ZŠ Šeříková	12 684	13 899	14 710	15 435	16 077
Celkem	228 690	234 674	243 096	253 137	265 914
Minimum	8 075	8 623	8 765	8 967	9 315
Maximum	15 566	15 841	16 298	17 142	18 265
Průměr	11 434	11 734	12 155	12 657	13 296
Směrodatná odchylka	2 382	2 379	2 390	2 456	2 576

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

Tab. 4.5 zobrazuje skutečný počet žáků v jednotlivých školních letech ve vybraných 20 základních školách zřízených SMO. Nejnižší počet 298 žáků je zachycen u ZŠ Šalounova ve školním roce 2011/12, přičemž nejvyšší počet 404 žáků se objevuje u ZŠ Paskovská ve školním roce 2012/13. Stejnomořný počet žáků se vyskytuje u ZŠ Lukášové okolo 360 žáků, též u ZŠ Krestova, kde se pohybuje počet žáků kolem 380 žáků, a také u ZŠ Volgogradská, kde je zaznamenáno přibližně 390 žáků. U ostatních uvedených škol jsou výkyvy v celkových počtech žáků mnohem výraznější. Průměrný počet všech žáků se pohybuje v rozmezí 350 žáků ve školním roce 2011/12, až po 367 žáků ve školním roce 2015/16. Nejnižší celkový počet 7 001 žáků je zaregistrován ve školním roce 2011/12, přičemž nejvyšší celkový počet 7 352 žáků je dosažen ve školním roce 2015/16. A je zde také vidět každoroční mírný nárůst v celkovém počtu všech žáků. Zajímavostí je, že celkový dosažený počet všech žáků škol, a z tohoto důvodu, i průměr celkového počtu všech žáků těchto škol, se postupně stejnoměrně každý školní rok zvyšuje.

Tab. 4.5 Skutečný počet žáků ve vybraných ZŠ ve školních letech 2011/12 až 2015/16

Základní škola	Počet žáků 2011/12	Počet žáků 2012/13	Počet žáků 2013/14	Počet žáků 2014/15	Počet žáků 2015/16
ZŠ Nádražní	325	312	328	326	336
ZŠ Chrvukinova	315	359	363	348	338
ZŠ Srbská	381	370	362	364	343
ZŠ U Kříže	351	339	336	346	346
ZŠ Šoupala	369	333	330	340	348
ZŠ Lukášové	352	353	366	364	353
ZŠ Kučery	327	312	320	322	354
ZŠ Bílovecká	327	313	334	340	355
ZŠ Paskovská	398	404	391	389	365
ZŠ Salichové	332	337	352	354	365
ZŠ Košaře	380	389	369	363	366
ZŠ Šalounova	298	309	327	344	377
ZŠ Krestova	377	372	374	385	379
ZŠ Gebauerova	353	353	384	392	382
ZŠ Vrchlického	401	391	380	382	387
ZŠ Bohumínská	326	342	343	370	388
ZŠ Klegova	350	371	376	400	389
ZŠ Volgogradská	387	384	379	392	389
ZŠ Hlučinská	350	354	365	379	393
ZŠ Šeříková	302	345	357	372	399
Celkem	7 001	7 042	7 136	7 272	7 352
Minimum	298	309	320	322	336
Maximum	401	404	391	400	399
Průměr	350,1	352,1	358,8	363,6	367,6
Směrodatná odchylka	30,0	27,6	21,1	22,4	19,6

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

4.2 Modely technické efektivity

Pro zhodnocení technické efektivity jsou vytvořeny dva modely DEA, přičemž matematický zápis těchto modelů DEA je uveden v kap. 2.4 této diplomové práce. Model DEA vstupně orientovaný s konstantními výnosy z rozsahu dle vzorce (2.1) (dále jen „Model I.“), vyjadřuje celkovou technickou efektivitou a model DEA vstupně orientovaný s variabilními výnosy z rozsahu dle vzorce (2.2) (dále jen „Model II.“) vystihuje čistou technickou efektivitou. Jedná se o minimalizační modely, jelikož je efektivní ta produkční jednotka, která vytváří výstup s nejmenší hodnotou vstupu. Z důvodů interpretace dat v textu a grafech je jednotlivým základním školám přiřazeno číselné označení (1-20).

V Tab. 4.6 jsou uvedeny hodnoty míry efektivity vypočteny podle Modelu I. u všech sledovaných základních škol ve zvolených školních letech. Celkově technicky efektivní je ta základní škola, u které hodnota technické efektivity se rovná jedné čili dosahuje 100 %

technické efektivity. Všechny ostatní základní školy, které nedosáhly této hodnoty, jsou neefektivní, a měli by redukovat své vstupy, které jsou s ohledem na dosahovaný výstup vysoké. Z níže uvedených hodnot základních škol vyplývá, že ZŠ Paskovská je celkově technicky efektivní ve všech školních letech, kromě školního roku 2015/16 a také ZŠ Hlučinská je celkově technicky efektivní ve všech školních letech mimo školního roku 2014/15. Průměrné hodnoty celkové technické efektivity základních škol se vyskytují v rozmezí od 0,93 do 0,97 pro všechny uvedené školní roky (tj. 93-97 %).

Tab. 4.6 Model I. školní roky 2011/12 až 2015/16

Označení	Základní škola	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
1	ZŠ Nádražní	0,9281	0,9030	0,9632	0,9939	1,0000
2	ZŠ Chrvukinova	0,9328	0,8918	0,9689	0,9046	0,8935
3	ZŠ Srbská	0,9836	0,9898	0,9955	0,9472	1,0000
4	ZŠ U Kříže	0,9831	0,9092	0,9067	0,9605	0,9222
5	ZŠ Šoupala	0,9808	0,9005	0,9129	0,9608	0,9243
6	ZŠ Lukášové	0,9822	1,0000	0,9654	0,9474	0,8839
7	ZŠ Kučery	0,9639	0,8761	1,0000	0,9328	0,9876
8	ZŠ Bílovecká	0,9060	0,8389	0,9306	0,9437	0,8985
9	ZŠ Paskovská	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	0,9190
10	ZŠ Salichové	0,9156	0,9152	0,9596	0,9424	1,0000
11	ZŠ Košaře	0,9814	1,0000	1,0000	0,9888	0,9787
12	ZŠ Šalounova	0,7912	0,7370	0,8324	0,9752	0,9314
13	ZŠ Krestova	1,0000	1,0000	0,9848	0,9705	0,9462
14	ZŠ Gebauerova	1,0000	0,9847	0,9526	0,9719	0,9074
15	ZŠ Vrchlického	1,0000	1,0000	1,0000	0,9925	0,9708
16	ZŠ Bohumínská	0,9178	0,9724	1,0000	1,0000	0,9767
17	ZŠ Klegova	0,9073	0,9749	0,9867	1,0000	0,9858
18	ZŠ Volgogradská	1,0000	0,9560	1,0000	1,0000	0,9686
19	ZŠ Hlučinská	1,0000	1,0000	1,0000	0,9924	1,0000
20	ZŠ Šeríková	1,0000	0,9486	0,9964	1,0000	1,0000
	Minimum	0,7910	0,7370	0,8324	0,9046	0,8839
	Maximum	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000
	Průměr	0,9587	0,9399	0,9678	0,9712	0,9547
	Počet efektivních jednotek	7	6	7	5	5

Zdroj: Vlastní zpracování.

V Tab. 4.12 jsou uvedeny hodnoty prostřednictvím Modelu II. u všech sledovaných základních škol ve vybraných školních letech. Čistě technicky efektivní je ta základní škola, u které hodnota dosáhla jedné, tudíž je efektivní na 100 %. Všechny ostatní základní školy jsou neefektivní, příčinou neefektivity jsou vysoké vstupy. Z uvedených hodnot vyplývá, že jen ZŠ Hlučinská je čistě technicky efektivní pro všechny školní roky. ZŠ Nádražní, ZŠ U Kříže, ZŠ Kučery, ZŠ Paskovská, ZŠ Košaře, ZŠ Bohumínská, ZŠ Šeríková jsou čistě technicky efektivní ve čtyřech sledovaných školních letech. Průměrné hodnoty celkové

technické efektivity základních škol se vyskytují v rozmezí od 0,97 do 0,98 pro všechny uvedené školní roky (tj. 97-98 %).

Tab. 4.6 Model II. školní roky 2011/12 až 2015/16

Označení	Základní škola	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
1	ZŠ Nádražní	0,9987	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000
2	ZŠ Chrvukinova	0,9688	0,9517	0,9947	0,9515	0,9763
3	ZŠ Srbská	0,9940	0,9900	0,9980	0,9700	1,0000
4	ZŠ U Kříže	1,0000	1,0000	0,9697	1,0000	1,0000
5	ZŠ Šoupala	0,9969	0,9713	1,0000	1,0000	0,9835
6	ZŠ Lukášové	0,9898	1,0000	0,9718	0,9573	0,9490
7	ZŠ Kučery	0,9867	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000
8	ZŠ Bílovecká	0,9340	0,9456	0,9682	0,9823	0,9467
9	ZŠ Paskovská	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	0,9549
10	ZŠ Salichové	0,9691	0,9630	0,9734	0,9696	1,0000
11	ZŠ Košare	0,9978	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000
12	ZŠ Šalounova	0,9387	0,9006	0,9323	1,0000	0,9666
13	ZŠ Krestova	1,0000	1,0000	0,9863	0,9742	0,9529
14	ZŠ Gebauerova	1,0000	1,0000	0,9745	0,9720	0,9189
15	ZŠ Vrchlického	1,0000	1,0000	1,0000	0,9942	0,9773
16	ZŠ Bohumínská	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	0,9771
17	ZŠ Klegova	0,9278	0,9755	1,0000	1,0000	0,9864
18	ZŠ Volgogradská	1,0000	0,9574	1,0000	1,0000	0,9687
19	ZŠ Hlučínská	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000
20	ZŠ Šeříková	1,0000	0,9738	1,0000	1,0000	1,0000
	Minimum	0,9278	0,9006	0,9323	0,9515	0,9189
	Maximum	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000
	Průměr	0,9851	0,9814	0,9884	0,9886	0,9779
	Počet efektivních jednotek	9	11	11	12	8

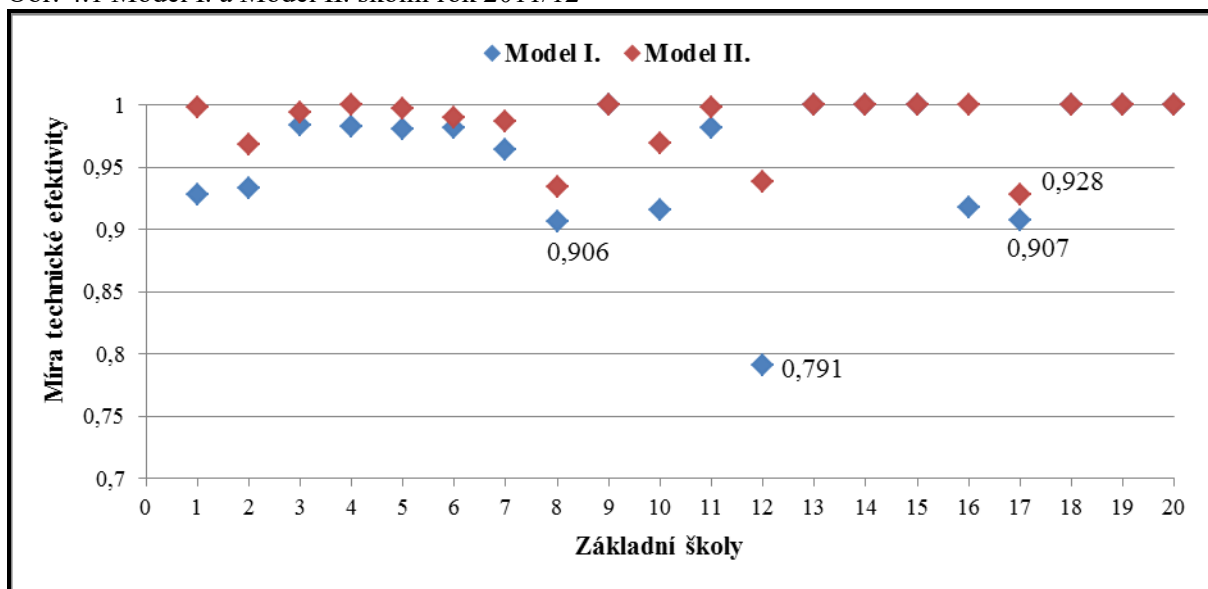
Zdroj: Vlastní zpracování.

Shora uvedené hodnoty technické efektivity 20 základních škol získané prostřednictvím Modelu I. a Modelu II., jsou zaznamenány v grafickém znázornění, a to ve všech sledovaných školních letech. Technická efektivita základních škol je postupně sledována v každém školním roce.

Na Obr. 4.1 je graficky znázorněna celková technická efektivita Model I. a čistá technická efektivita Model II. vybraných základních škol ve školním roce 2011/12. Podle Modelu I. plnou celkovou technickou efektivitu vykazuje 7 základních škol, to znamená, že dosahují hodnoty 1, a jsou výkonné na 100 %. Nejnižší celkovou technickou efektivitu 79 % má ZŠ Šalounova (12), ale je třeba konstatovat, že v uvedeném školním roce měla ZŠ Šalounova (12) zřízeny dvě přípravné třídy. Dalších šest základních škol dosahují hodnot od 90 % do 95 % a zbývajících šest základních škol dosahují hodnot od 95 % do 99 % celkové technické efektivity. Z Modelu I. vyplývá, že všechny uvedené školy dosahují

celkové technické efektivity nad 79 %. Podle Modelu II. je maximálně čistě technicky efektivních 9 základních škol. Pouze tři základní školy mají čistou technickou efektivitu mezi hodnotou 90 % až 95 %, a to ZŠ Bílovecká (8), ZŠ Šalounova (12) a ZŠ Klegova (17). Zbývajících 8 základních škol nabývá hodnot od 95 % do 99 %, a k maximální čisté technické efektivitě se přibližují. Z Modelu II. vyplývá, že všechny uvedené školy dosahují čisté technické efektivity nad 90 %.

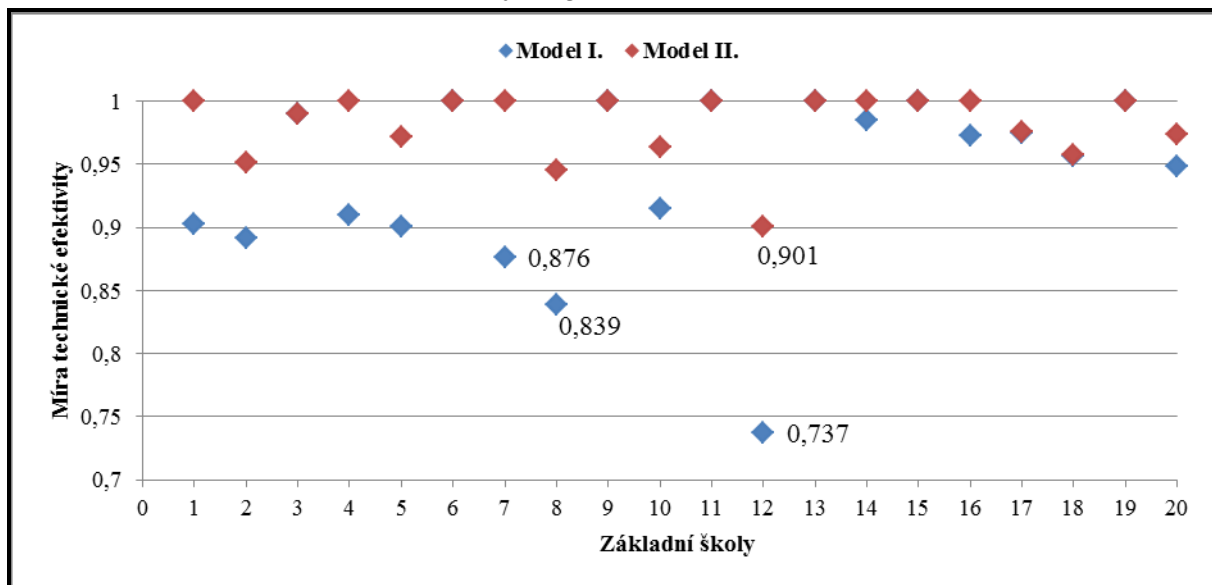
Obr. 4.1 Model I. a Model II. školní rok 2011/12



Zdroj: Vlastní zpracování

Na Obr. 4.2 je graficky znázorněna celková technická efektivita Model I. a čistá technická efektivita Model II. vybraných základních škol ve školním roce 2012/13. Podle Modelu I. plnou celkovou technickou efektivitu vykazuje 6 základních škol, to znamená, že dosahují hodnoty 1, a jsou výkonné na 100 %. Nejnižší celkovou technickou efektivitu 74 % má ZŠ Šalounova (12), ale je třeba konstatovat, že v uvedeném školním roce měla ZŠ Šalounova (12) zřízeny dvě speciální třídy a dvě přípravné třídy. Dále je znázorněno, že ZŠ Bílovecká (8) má celkovou technickou efektivitu mírně pod 85 %, přičemž tato škola nemá v tomto školním roce zřízenou speciální ani přípravnou třídu. Další dvě základní školy jsou těsně pod hranicí hodnoty 90 %, a to ZŠ Chruškovice (2) a ZŠ Kučery (7). Zbývajících 10 základních škol dosahují hodnot od 90 % do 99 % celkové technické efektivity. Z Modelu I. vyplývá, že všechny uvedené školy vykazují celkové technické efektivity nad 74 %. Podle Modelu II. je maximálně čistě technicky efektivních 11 základních škol. Nejnižší čistou technickou efektivitu 90 % má ZŠ Šalounova (12), zbývajících 8 základních škol dosahuje hodnot od 94 % do 99 %, a k maximální čisté technické efektivitě se přibližují. Z Modelu II. vyplývá, že všechny uvedené školy dosahují čisté technické efektivity nad 90 %.

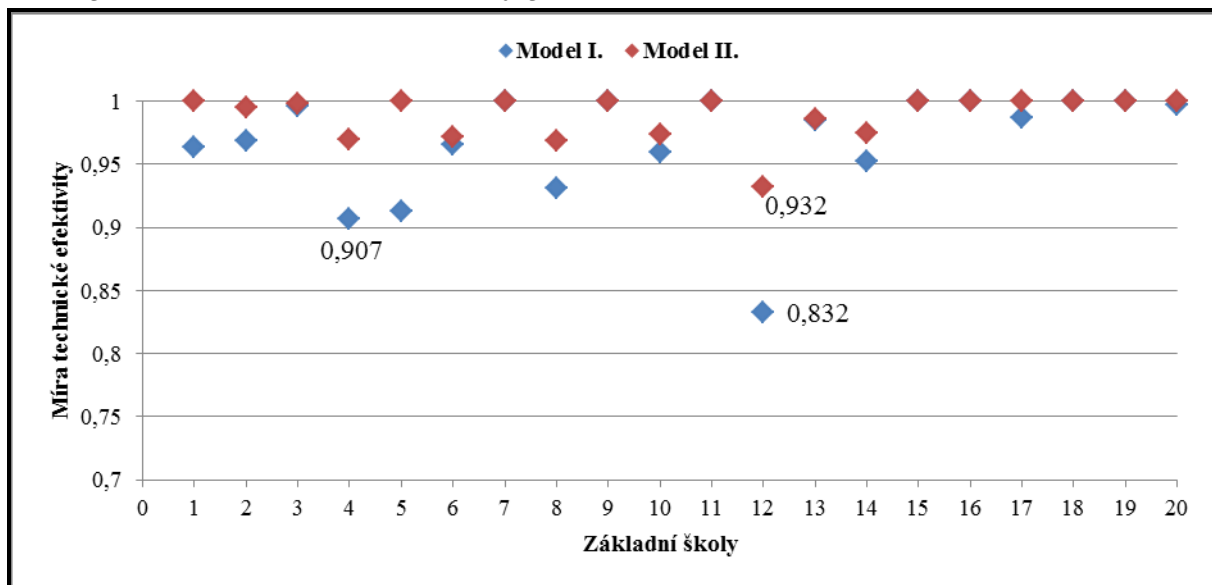
Obr. 4.2 Model I. a Model II. školní rok 2012/13



Zdroj: Vlastní zpracování

Na Obr. 4.3 je graficky znázorněna celková technická efektivita Model I. a čistá technická efektivita Model II. vybraných základních škol ve školním roce 2013/14. Podle Modelu I. plnou celkovou technickou efektivitu vykazuje 7 základních škol, to znamená, že dosahují hodnoty 1, a jsou výkonné na 100 %. Nejnížší celkovou technickou efektivitu 83 % má ZŠ Šalounova (12), ale je třeba konstatovat, že v uvedeném školním roce měla ZŠ Šalounova (12) zřízeny dvě přípravné třídy a speciální třídu. Zbývajících 12 základních škol dosahují hodnot od 90 % do 99 % celkové technické efektivity. Z Modelu I. vyplývá, že všechny uvedené školy dosahují celkové technické efektivity nad 83 %. Podle Modelu II. je maximálně čistě technicky efektivních 11 základních škol. Nejnížší čistou technickou efektivitu 93 % má ZŠ Šalounova (12), a zbývajících 8 základních škol dosahuje hodnot od 96 % do 99 %, a k maximální čisté technické efektivitě se přibližují. Z Modelu II. vyplývá, že všechny uvedené školy dosahují čisté technické efektivity nad 93 %.

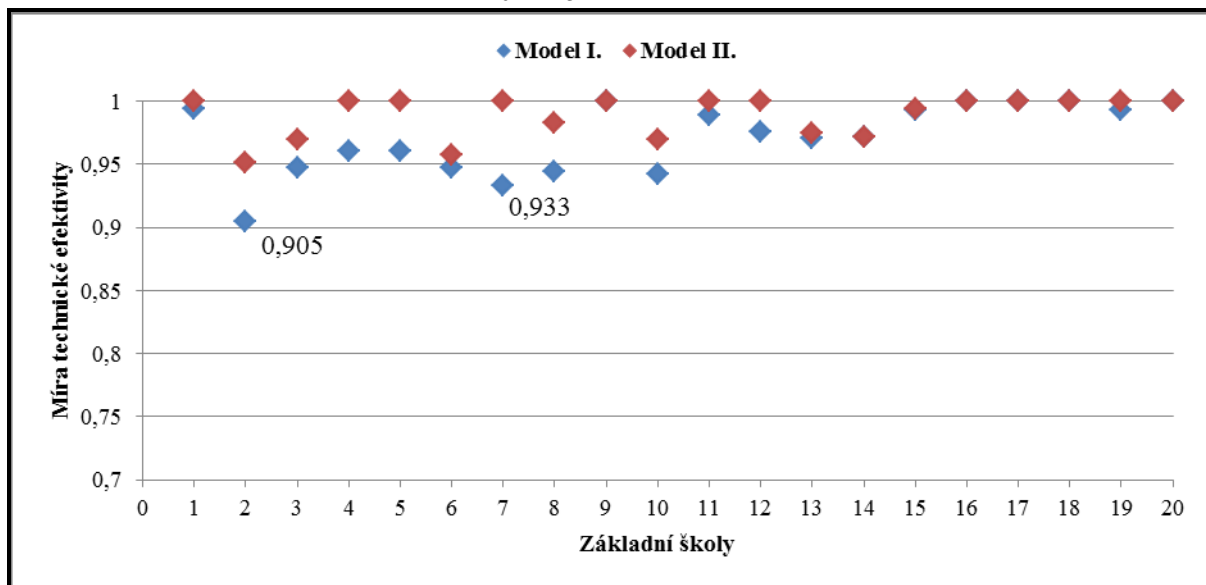
Obr. 4.3 Model I. a Model II. školní rok 2013/14



Zdroj: Vlastní zpracování

Na Obr. 4.4 je graficky znázorněna celková technická efektivita Model I. a čistá technická efektivita Model II. vybraných základních škol ve školním roce 2014/15. Podle Modelu I. plnou celkovou technickou efektivitu vykazuje 5 základních škol, to znamená, že dosahují hodnoty 1, a jsou výkonné na 100 %. Nejnižší celkovou technickou efektivitu 90 % má ZŠ Chrjukinova (2), ale je třeba konstatovat, že v uvedeném školním roce měla ZŠ Chrjukinova (2) zřízenou jednu přípravnou třídu. Zbývajících 14 základních škol dosahují hodnot od 93 % do 99 % celkové technické efektivity. Z Modelu I. vyplývá, že všechny uvedené školy vykazují celkové technické efektivitě nad 90 %. Podle Modelu II. je maximálně čistě technicky efektivních 12 základních škol. Nejnižší čistou technickou efektivitu 95 % mají ZŠ Chrjukinova (2) a ZŠ Lukášové (6), a zbývajících 6 základních škol dosahuje hodnot od 96 % do 99 %, a k maximální čisté technické efektivitě se přibližují. Z Modelu II. vyplývá, že všechny uvedené školy dosahují čisté technické efektivitě nad 95 %.

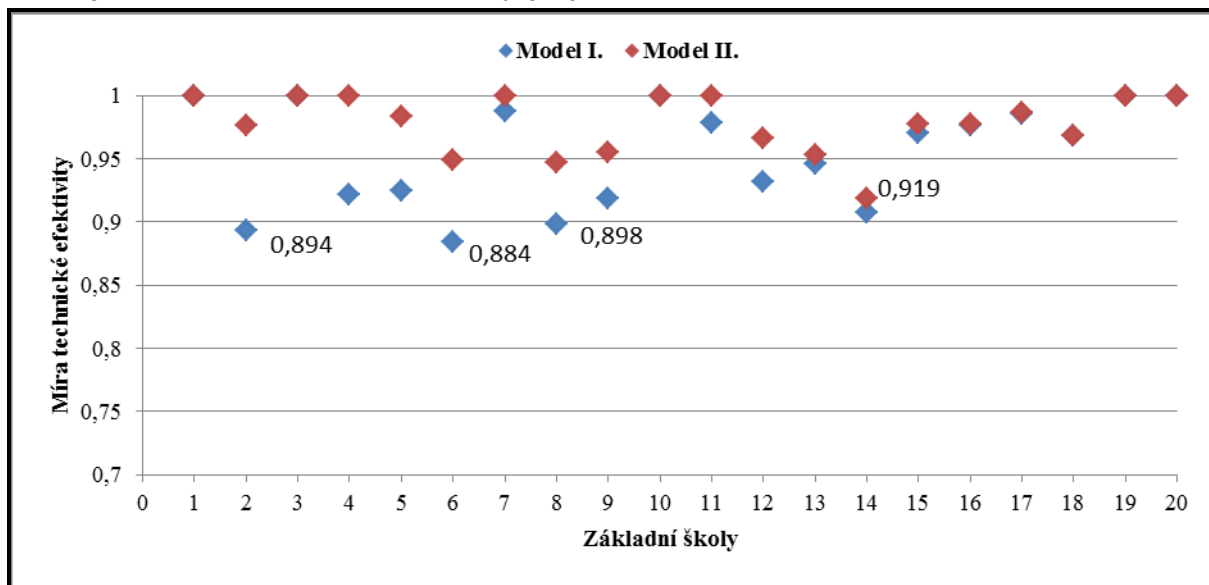
Obr. 4.4 Model I. a Model II. školní rok 2014/15



Zdroj: Vlastní zpracování

Na Obr. 4.5 je graficky znázorněna celková technická efektivita Model I. a čistá technická efektivita Model II. vybraných základních škol ve školním roce 2015/16. Podle Modelu I. plnou celkovou technickou efektivitu vykazuje 5 základních škol, to znamená, že dosahují hodnoty 1, a jsou výkonné na 100 %. Nejnížší celkovou technickou efektivitu 88 % má ZŠ Lukášové (6), ale je třeba konstatovat, že v uvedeném školním roce měla ZŠ Lukášové (6) zřízenou speciální třídu. Celkovou technickou efektivitu v hodnotě 89 % dosahuje ZŠ Chrjuginova (2) a ZŠ Bílovecká (8). Zbývajících 12 základních škol dosahují hodnot od 90 % do 99 % celkové technické efektivity. Z Modelu I. vyplývá, že všechny uvedené školy dosahují celkové technické efektivity nad 88 %. Podle Modelu II. je maximálně čistě technicky efektivních 8 základních škol. Nejnížší čistou technickou efektivitu 91 % má ZŠ Gebauerova (14), ale je třeba konstatovat, že v uvedeném školním roce měla ZŠ Gebauerova (14) zřízené tři přípravné třídy a speciální třídu. Zbývajících 11 základních škol vykazuje hodnoty od 94 % do 99 %, a k maximální čisté technické efektivitě se přibližují. Z Modelu II. vyplývá, že všechny uvedené školy dosahují čisté technické efektivity nad 91 %.

Obr. 4.5 Model I. a Model II. školní rok 2015/16



Zdroj: Vlastní zpracování

4.2.1 Model I.: výsledky

Model I. je vstupně orientovaný model s konstantními výnosy z rozsahu a vyjadřuje celkovou technickou efektivitu. Tento Model I. znázorňuje celkovou technickou efektivitu, která je rovna 1, ale také vykazuje celkovou technickou neefektivitu, která je menší než hodnota 1. Celková technická efektivita je zjištěna u 20 základních škol, příspěvkových organizací zřízených SMO, které jsou vybrány z 56 základních škol, příspěvkových organizací zřízených SMO. Výběr ZŠ je zvolen podle počtu žáků ve školním roce 2015/16, a je v rozmezí 336 žáků až 399 žáků. Výsledky ukazují, že při uvedených vstupech a s daným výstupem je celkově technicky efektivní 30 % vybraných základních škol v jednotlivých školních letech. V Tab. 4.7 jsou znázorněny výsledky celkové technické efektivity vybraných základních škol ve všech zvolených školních letech. Celková technická efektivita (dále jen „CTE“) základních škol je v každém školním roce jiná a není možno konstatovat, že by se s následujícím školním rokem zvyšovala či snižovala. Zajímavý je školní rok 2014/15, kdy všechny základní školy dosahují hodnoty nad 90 % celkové technické efektivity, oproti tomu ve školním roce 2012/13 vykazují 4 základní školy nižší než 90 % hodnotu celkové technické efektivity.

Tab. 4.7 Model I. výsledky

Školní rok	CTE 100 %	ZŠ	CTE 90 % až 99 %	ZŠ	CTE 70 % až 89 %	ZŠ
2011/12	7	9, 13, 14, 15, 18, 19, 20	12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 16, 17	1	12
2012/13	6	6, 9, 11, 13, 15, 19	10	1, 3, 4, 5, 10, 14, 16, 17, 18, 20	4	2, 7, 8, 12
2013/14	7	7, 9, 11, 15, 16, 18, 19	12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 13, 14, 17, 20	1	12
2014/15	5	9, 16, 17, 18, 20	15	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19	0	
2015/16	5	1, 3, 10, 19, 20	12	4, 5, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18	3	2, 6, 8

Zdroj: Vlastní zpracování

Vstupně orientovaný model naznačuje, že cesta ke zlepšení celkové technické efektivity základních škol vede přes snižování vstupů, tedy počtu tříd, počtu zaměstnanců a mzdových nákladů. Mzdové náklady mohou být zvýšené nejen počtem speciálních a přípravných tříd, ale také různým věkem zaměstnanců a jejich začlenění v příslušné platové třídě, která se dále dělí na platové stupně podle dosaženého vzdělání a započitatelné délky praxe. Pokud produkční jednotka nedosahuje celkové technické efektivity, může se jednat o neefektivní provoz (čistá technická efektivita) nebo o nevýhodné podmínky (efektivita z rozsahu) nebo v některých případech o obojí. Nevýhodnými podmínkami se v tomto případě rozumí celkové podmínky, tedy počet žáků a jejich kapacita. Z výsledků není patrné, o jakou část neefektivity se jedná, jestli o neefektivní provoz nebo nevýhodné podmínky.

4.2.2 Model II.: výsledky

Model II. je vstupně orientovaný model s variabilními výnosy z rozsahu a vyjadřuje čistou technickou efektivitu. Tento Model II. znázorňuje čistou technickou efektivitu, která je rovna 1, ale také vykazuje čistou technickou neefektivitu, která je menší než hodnota 1. Čistá technická efektivita je zjištěna u 20 základních škol, příspěvkových organizací zřízených SMO, které jsou vybrány z 56 základních škol, příspěvkových organizací zřízených SMO. Výběr ZŠ je zvolen podle počtu žáků ve školním roce 2015/16, a je v rozmezí 336 žáků až 399 žáků. Výsledky ukazují, že při uvedených vstupech a s daným výstupem je maximálně technicky efektivní 51 % vybraných základních škol v jednotlivých školních letech. V Tab. 4.8 jsou znázorněny výsledky čisté technické efektivity vybraných základních škol ve všech zvolených školních letech. Čistá technická efektivita (dále jen „ČTE“) základních škol je v každém školním roce jiná a není možno konstatovat, že by se s následujícím školním

rokem zvyšovala či snižovala. Přesto všechny vybrané základní školy dosahují vysoké čistě technické efektivity, a dá se říct, že míra čisté technické efektivity je u zvolených základních škol téměř shodná, žádná z uvedených škol nedosahuje nižší hodnoty než 90 % čisté technické efektivity. Nejlépe z uvedených základních škol vychází čistě technická efektivita u ZŠ Hlučinská (19), která je ve všech školních letech maximálně čistě technicky efektivní. Každá základní škola je v nějakém školním roce maximálně čistě technicky efektivní, pouze ZŠ Chrjukinova (2) a ZŠ Bílovecká (8) nejsou v žádném školním roce plně čistě technicky efektivní, jejich čistá technická efektivita se pohybuje okolo 95 %.

Tab. 4.8 Model II. výsledky

Školní rok	ČTE 100 %	ZŠ	ČTE 90 % až 99 %	ZŠ
2011/12	9	4, 9, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20	11	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 17,
2012/13	11	1, 4, 6, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 19	9	2, 3, 5, 8, 10, 12, 17, 18, 20
2013/14	11	1, 5, 7, 9, 11, 15, 16, 17, 18, 19, 20	9	2, 3, 4, 6, 8, 10, 12, 13, 14,
2014/15	12	1, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 16, 17, 18, 19, 20	8	2, 3, 6, 8, 10, 13, 14, 15,
2015/16	8	1, 3, 4, 7, 10, 11, 19, 20	12	2, 5, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18

Zdroj: Vlastní zpracování

Vstupně orientovaný model naznačuje, že cesta ke zlepšení čistě technické efektivity vede snížením vstupů, tedy počtu tříd, počtu zaměstnanců a výši mzdových nákladů. Mzdové náklady mohou být zvýšené nejen počtem speciálních a přípravných tříd, ale také různým věkem zaměstnanců a jejich začlenění v příslušné platové třídě, která se dále dělí na platové stupně podle dosaženého vzdělání a započitatelné délky praxe. Pokud produkční jednotka nedosahuje čistě technické efektivity, jedná se o neefektivní provoz základní školy.

4.3 Shrnutí a doporučení

Technická efektivita je realizována na výběru 20 základních škol, příspěvkových organizací zřízených SMO, v rámci období 2011/12 až 2015/16, přičemž jsou řešeny pouze dílčí parametry technické efektivity základních škol. Na základě výsledků Modelu I. a Modelu II. lze konstatovat, že základní školy dosahují vyšší technické efektivity u Modelu II., tedy u modelu DEA vstupně orientovanému s variabilními výnosy z rozsahu. V Modelu II. je maximálně efektivní 8 až 12 základních škol v jednotlivých školních letech, přičemž ostatní základní školy jsou efektivní od 0,9 do 0,99 hodnoty, ale je to vyšší efektivnost než zjištěná technická efektivnost u Modelu I. V Modelu I., tedy u modelu DEA vstupně orientovaného

s konstantními výnosy z rozsahu, je maximálně efektivní 5 až 7 základních škol, a u ostatních škol se efektivita pohybuje 0,73 do 0,99 hodnoty, což je mnohem větší rozpětí než u Modelu II.

Souhrnně lze konstatovat, že zvolené základní školy jsou spíše efektivní, nebo se k hranici efektivity značně přibližují. Hypotéza stanovená v Úvodu byla potvrzena, to znamená, že za předpokladu, že vybrané základní školy mají srovnatelný počet žáků, tak tyto školy vykazují stejnou míru efektivity, přičemž u Modelu II. je míra technické efektivity vyšší než u Modelu I.

Efektivní i méně efektivní základní školy se nachází na celém území SMO v různých městských obvodech, a není možno uvést, že velikost městského obvodu má vliv na efektivitu základní školy. ZŠ Hlučínská (19), která se nachází v menším městském obvodu Petřkovice, je podle Modelu II. efektivní ve všech školních letech. Na druhé straně ZŠ Bílovecká (8), která také leží v menším městském obvodu Svinov, je podle Modelu II. neefektivní ve všech školních letech. Určitě nelze doporučit neefektivním základním školám sloučení nebo dokonce jejich úplné zrušení, jelikož zde nejsou zachyceny veškeré potřebné informace a jednotlivé školy se také nachází na různých místech SMO. Sloučení nebo zrušení základní školy je nevratným a konečným krokem, pokud se učiní je téměř nemožné toto rozhodnutí napravit. Uvedená řešení jsou velice radikální, a těžce znovu obnovitelné, a tyto východiska je možno uplatnit spíše ve větších městských obvodech SMO, nebo v blízkosti jiné strategicky výhodné položené základní školy.

U neefektivních základních škol, tedy u škol, jejichž efektivita nedosahuje hodnoty 1, by měla být hranice efektivnosti dosažena snížením vstupů, tedy snížením počtu tříd, počtu zaměstnanců nebo počtu mzdových nákladů na zaměstnance, při zachování současné úrovně výstupu, tedy počtu žáků. Jelikož složení pedagogických i nepedagogických pracovníků vybraných škol není k dispozici, tak není možno navrhnout změnu počtů zaměstnanců, je to však v kompetenci jednotlivých statutárních orgánů. Taktéž ani u snížení počtu tříd není možné zaujmout objektivní stanovisko, jelikož nejsou dostupné vnitřní poměry škol. Výše mzdových prostředků se nedá ovlivnit, neboť jsou určeny v souladu s právními předpisy.

5 ZÁVĚR

Tématem diplomové práce byla technická efektivita vybraných 20 základních škol zřízených statutárním městem Ostrava, jedná se o 35 % základních škol, které zřizuje statutární město Ostrava v právní formě příspěvkových organizací. Vybrané základní školy zabezpečují úplné základní vzdělávání a jejich kapacita je v rozmezí 336 až 399 žáků. Technická efektivita je hodnocena podle specifického modelu a jeho dvou variant, kdy jedna z nich vyjadřuje celkovou technickou efektivitu a druhá vystihuje čistou technickou efektivitu.

Cíl diplomové práce byl definován v Úvodu „*Cílem diplomové práce je zhodnocení technické efektivity 20 základních škol zřízených statutárním městem Ostrava za období školních let 2011/12 až 2015/16, a to v rámci zvolených vstupů a výstupu.*“. Na podporu dosažení cíle byla formulována hypotéza „*Vybrané základní školy zřizované statutárním městem Ostrava dosahují v daných školních letech srovnatelnou míru technické efektivity.*“.

Zhodnocení technické efektivity vybraných základních škol zahrnovalo na straně vstupů počty tříd, počty zaměstnanců a celkové mzdové náklady za zaměstnance, a to ve vztahu k počtu žáků pro školní roky 2011/12 až 2015/16 představující výstup. Pro zhodnocení technické efektivity 20 základních škol, příspěvkových organizací zřízených SMO, byly zvoleny dva modely, a to model DEA vstupně orientovaný s konstantními výnosy z rozsahu, Model I., a model DEA vstupně orientovaný s variabilními výnosy z rozsahu, Model II. Technická efektivita základních škol v Modelu I. dopadla méně uspokojivě než technická efektivita základních škol v Modelu II. U Modelu I. se nachází větší rozdíly v technické efektivitě, ale v souhrnu lze považovat výsledky Modelu I. za spíše efektivní. Model II. je tedy mnohem příznivější v konečném hodnocení, přičemž se potvrdila hypotéza, že základní školy vykazující obdobný počet žáků mají i podobnou míru technické efektivity. Je tedy potvrzeno, že vybrané základní školy jsou v obou modelech efektivní nebo se výrazně k technické efektivitě přibližují. Hodnoty vstupů, tedy počet tříd, počet zaměstnanců a celková výše mzdových nákladů, jsou u vybraných základních škol relevantní. Výsledky technické efektivity není možno vztahovat k tomu, v jakém území se dané základní školy nacházejí.

Pro zřizovatele statutární město Ostravu jsou výsledky celkové technické efektivity a čisté technické efektivity vybraných základních škol indikátorem toho, že těchto 20 základních škol z 56 základních škol zřízených statutárním městem Ostrava, fungují velmi dobře a nedochází k plýtvání veřejných zdrojů. Zřizovatel by měl i na dále základní školy

udržovat ve stávající výkonnosti nebo uvedené základní školy podporovat ke zvýšení technické efektivity v dalších letech.

Ke zvýšení technické efektivity lze dospět dvěma způsoby. Ke vzrůstu efektivity základních škol lze dosáhnout snížením vstupů při zachování současného výstupu. Model I. a Model II. naznačují, že ke zlepšení efektivity lze dojít snížením vstupů, tedy snížením počtu tříd, zaměstnanců i celkových mzdových nákladů. Jak již bylo výše zmíněno, technickou efektivitou lze dosáhnout i druhým způsobem a to sloučením nebo úplným zrušením neefektivních základních škol.

Pro město Ostravu jsou dobře fungující základní školy velice podstatný prvek a taky důležité politické rozhodnutí. Základní školy do města přináší rozkvět regionu, a to i přes vysoké finanční náklady, které často bývají jediným kritériem při plnění stanovených cílů ve veřejném sektoru. Bez základních škol a jiných veřejných institucí, ale i bez stabilních zaměstnavatelů nemá město Ostrava šanci udržet své obyvatele nebo dokonce přilákat nové občany do města, a tak se dále rozvíjet a zkvalitňovat životní úroveň. Základní školy jsou politická volba volených orgánů, které mají za úkol udržet nebo přitáhnout mladé rodiny do města. Tyto rodiny při výběru bydlení upřednostní část města s fungující základní školou než nechat své děti dojíždět za vzděláváním do vzdálenějších míst. Zachovat a podporovat základní školy stojí SMO nemalé finanční prostředky, která sice nevytváří zisk, ale zajišťují rovné nebo alespoň rovnější příležitosti všem občanům bez ohledu na jejich výchozí situaci. Základní školy jsou pro město Ostravu velkou prioritou, jedná se o prestiž města, a významného zaměstnavatele. Také se výrazně podílí na místním kulturním, sportovním a společenském životě obyvatel. Pro občany je zachování základních škol důležité a potřebné, a všichni volení zastupitelé by proto měli udělat maximum, aby zde základní školy zůstaly i nadále, i když jejich udržení je velice finančně náročné.

Pro základní školy je důležité osídlení městských obvodů, přičemž jsou pro ně nejvýznamnější ti občané, kteří zde plánují založit rodinu. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby město Ostrava vytvořila vhodné podmínky pro současné i nadcházející generace, zajistila občanskou vybavenost, společenské a kulturní vyžití, a také, aby byla možnost najít pro občany pracovní uplatnění na trhu. Pokud ve městě nastane výrazný úbytek dětí, může dojít ke sloučení nebo dokonce ke zrušení základních škol, což by znamenalo ještě větší odliv obyvatel, a tím pádem čím dál menší počet ekonomicky aktivních osob ve městě.

Určitě by bylo zajímavé dále sledovat vybrané základní školy zřízené statutárním městem Ostrava, jak se bude jejich výkonnost rozvíjet v dalších letech. Podle demografického

vývoje regionu se tyto základní školy budou každý další školní rok setkávat s klesajícím počtem žáků. Rozhodně by tento fakt základní školy měly začlenit a modifikovat v kritériích efektivnosti základního vzdělávání.

Seznam použité literatury

a) Odborná kniha

COOPER, W. W., L. M. SEIFORD, a K. TONE. *Data envelopment analysis: a comprehensive text with models, applications, references and DEA-solver software*. New York: Springer, 2007. 530 s. ISBN 978-0-38745-281-4.

FLYNN, Norman. *Public Sector Management*. vol. 140. London: Sage Publications, 2012. 296 s. ISBN 978-0-85702-873-0.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAYTOVÁ. *Veřejné finance*. 2. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.

HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance teorie a praxe*. Praha: C. H. Beck, 2015. 272 s. ISBN 978-80-7400-298-4.

JABLONSKÝ, Josef a Martin DLOUHÝ. *Modely hodnocení efektivnosti a alokace zdrojů*. Praha: Professional Publishing, 2015. 199 s. ISBN 978-80-7431-155-0.

JACKSON, P. M. a C. V. BROWN. *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha: Eurokex Bohemia, 2003. 733 s. ISBN 80-86432-09-2.

MAAYTOVÁ, A., Fr. OCHRANA, J. PAVEL a kolektiv. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. 208 s. ISBN 978-80-247-5561-8.

MADEROVÁ VOLTNEROVÁ Karla a Petr TÉGL. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 2 aktualizované vydání. Praha: Anag, 2011. 192 s. ISBN 978-80-7263-664-8.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ Růžena. *Neziskové organizace*. 11. aktualizované vydání. Praha: Anag, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.

MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ, Beáta a Jan STEJSKAL. *Teorie a praxe veřejné ekonomiky*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. 264 s. ISBN 978-80-7478-526-9.

MOCKOVČIAKOVÁ, A., D. PROKŮPKOVÁ, a Z. MORÁVEK. *Příspěvkové organizace*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 326 s. ISBN 978-80-7357-533-5.

OCHRANA, František. *Veřejný sektor a efektivní rozhodování*. Praha: Management Press, 2001. 246 s. ISBN 80-7261-018-X.

OCHRANA, František. *Veřejné služby jejich poskytování, zadávání a hodnocení*. Praha: Ekopress, 2007. 168 s. ISBN 978-80-86929-31-6.

OCHRANA, F., J. PAVEL, L. VÍTEK a kolektiv. *Veřejný sektor a veřejné finance. Financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada Publishing, 2010. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2.

OCHRANA, František a Milan PŮČEK. *Efektivní zavádění a řízení ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 248 s. ISBN 978-80-7357-667-7.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

REKTORČÍK, Jaroslav a kolektiv. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. aktualizované vydání. Praha: Ekopress, 2007. 309 s. ISBN 978-80-86929-29-3.

SLAVÍK, Jakub. *Marketing a strategické řízení ve veřejných službách*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2014. 183 s. ISBN 978-80-247-4819-1.

STEJSKAL, J., H. KUVÍKOVÁ, a K. MAŤÁKOVÁ. *Neziskové organizace – vybrané problémy ekonomiky se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 168 s. ISBN 978-80-7357-973-9.

ŠPALEK, Jiří. *Veřejné statky teorie a experiment*. Praha: C. H. Beck, 2011. 204 s. ISBN 978-80-7400-353-0.

VODÁKOVÁ, Jana aj. *Výkonnost a její měření ve veřejném sektoru*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 200 s. ISBN 978-80-7552-013-5.

VRABKOVÁ, Iveta a kolektiv. *Příspěvkové organizace: postavení, úkoly a technická efektivnost*. SAEI, vol. 47. Ostrava: VSB-TU Ostrava, 2017. ISBN: 978-80-248-4028-4.

VRABKOVÁ, Iveta. *Perspektivy řízení kvality ve veřejné správě*. SAEI, vol. 17. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2012. 164 s. ISBN 978-80-248-2939-5

b) Elektronické dokumenty a ostatní

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Oficiální internetový portál ČSÚ: Klasifikace funkcí vládních institucí (CZ-COFOG) ze dne 13. února 2017* [online]. ČSÚ [13. 2. 2017]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_funkci_vladnich_instituci_-cz_cofog-

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. MONITOR: *Statutární město Ostrava ze dne 3. července 2016* [online]. MFCR [3. 7. 2016]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2015/obce/detail/00845451#>

MINISTERSTVO SPRAVEDLENOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. *Oficiální server českého soudnictví: Veřejný rejstřík a sbírka listin ze dne 3. července 2016* [online]. Obchodní rejstřík [3. 7. 2016]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČESKÉ REPUBLIKY. *Oficiální internetový portál MŠMT: Rejstřík škol a školských zařízení. Výběr z Rejstříku škol a školských zařízení ze dne 18. března 2017* [online]. MŠMT [18. 3. 2017]. Dostupné z: <http://rejskol.msmt.cz/>

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA. *Oficiální internetový portál SMO: Magistrát ze dne 4. března 2017* [online]. SMO [4. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.ostrava.cz/cs/urad/magistrat>

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA. *Oficiální internetový portál SMO: Městské obvody ze dne 18. března 2017* [online]. SMO [18. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.ostrava.cz/cs/o-meste/mestske-obvody>

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA. *Oficiální internetový portál SMO: Město a jeho orgány ze dne 4. března 2017* [online]. SMO [4. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.ostrava.cz/cs/urad/mesto-a-jeho-organy>

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA. *Oficiální internetový portál SMO: Počet obyvatel ve správním obvodu statutárního města Ostravy ze dne 18. března 2017* [online]. SMO [18. 3. 2017]. Dostupné z: http://www.ostrava.cz/cs/urad/hledam-informace/aktualni-informace/pocet-obyvatel-ve-spravnim-obvodu-statutarniho-mesta-ostravy/copy2_of_obvody.pdf

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA. *Oficiální internetový portál SMO: Právní předpisy ze dne 18. března 2017* [online]. SMO [18. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.ostrava.cz/cs/urad/pravni-predpisy/statut-mesta-ostravy>

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA. *Oficiální internetový portál SMO: Primátor ze dne 4. března 2017* [online]. SMO [4. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.ostrava.cz/cs/urad/mesto-a-jeho-organy/primator>

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA. *Oficiální internetový portál SMO: Rada města ze dne 4. března 2017* [online]. SMO [4. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.ostrava.cz/cs/urad/mesto-a-jeho-organy/rada-mesta>

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA. *Oficiální internetový portál SMO: Zastupitelstvo města ze dne 4. března 2017* [online]. SMO [4. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.ostrava.cz/cs/urad/mesto-a-jeho-organy/zastupitelstvo-mesta>

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA. *Oficiální internetový portál SMO: Zvláštní orgány města ze dne 4. března 2017* [online]. SMO [4. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.ostrava.cz/cs/urad/mesto-a-jeho-organy/zvlastni-organy-mesta>

Vyhláška č. 48 ze dne 18. ledna 2005 o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 11, s. 319-328. Dostupná také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2005&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=18>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 89 ze dne 31. května 1995 o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 19, s. 994-1003. Dostupná také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/1995&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon č. 128 ze dne 15. května 2000 o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1738-1764. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=128/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 859-14-4903-801-0.

Zákon č. 129 ze dne 12. dubna 2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1765-1782. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=128/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 859-14-4903-801-0.

Zákon č. 134 ze dne 29. dubna 2016 o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2016, částka 51, s. 2346-3464. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

zakonu/SearchResult.aspx?q=134/2016&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 1211-1244.

Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (malá rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557-3567. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=250/2000%20&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 859-14-4907-301-1.

Zákon č. 320 ze dne 9. srpna 2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 122, s. 7264-7276. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=320/2001&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 859-14-4912-201-6.

Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 190, s. 10262-10324. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=561/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
ISSN 859-14-4919-001-5.

Seznam zkratek

A – běžná třída

B – speciální třída

C – přípravná třída

CTE – celková technická efektivita

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

ČTE – čistá technická efektivita

DEA - Data Envelopment Analysis

ER – efektivita z rozsahu

MMO – Magistrát města Ostravy

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

SMO – Statutární město Ostrava

TE – technická efektivita

ÚSC – územní samosprávný celek

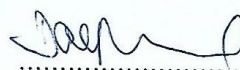
ZŠ – základní škola

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 18.04.2017



.....
jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha 1 Údaje vybraných ZŠ ve školních letech 2011/12 až 2015/16, v tis. Kč

Příloha 1 Údaje vybraných ZŠ ve školních letech 2011/12 až 2015/16, v tis. Kč

ZŠ Nádražní

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	16	16	0	0	336	700	48 %	49,9	9 315
2014/15	16	16	0	0	326	700	46 %	41,8	8 967
2013/14	15	15	0	0	328	700	46 %	34,9	8 765
2012/13	16	16	0	0	312	700	44 %	32,9	8 623
2011/12	16	16	0	0	325	700	46 %	35,1	9 057

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Chrjukinova

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	17	16	0	1	338	770	44 %	38,2	11 063
2014/15	18	17	0	1	348	770	45 %	38,2	10 706
2013/14	17	16	0	1	363	770	47 %	37,6	10 547
2012/13	18	17	0	1	359	770	46 %	40,5	10 703
2011/12	15	15	0	0	315	770	41 %	42,6	11 199

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Srbská

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	15	15	0	0	343	612	56 %	38,1	11 095
2014/15	16	16	0	0	364	612	59 %	38,8	10 905
2013/14	16	16	0	0	362	612	59 %	38,5	10 779
2012/13	16	16	0	0	370	612	60 %	39,8	10 833
2011/12	18	18	0	0	381	612	62 %	39,0	10 707

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ U Kříže

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	17	17	0	0	346	550	63 %	37,4	10 340
2014/15	17	17	0	0	346	550	63 %	36,9	9 874
2013/14	17	17	0	0	336	550	61 %	36,5	9 839
2012/13	17	17	0	0	339	550	62 %	36,6	9 656
2011/12	17	17	0	0	351	550	64 %	33,5	9 086

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Šoupala

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	16	16	0	0	348	500	70 %	36,7	10 657
2014/15	16	16	0	0	340	500	68 %	36,3	10 055
2013/14	16	16	0	0	330	500	66 %	36,7	9 644
2012/13	16	16	0	0	333	500	67 %	37,7	9 808
2011/12	17	17	0	0	369	500	74 %	39,5	10 340

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Lukášové

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	18	17	1	0	353	500	71 %	60,5	16 885
2014/15	19	18	1	0	364	500	73 %	59,9	16 238
2013/14	17	16	1	0	366	500	73 %	56,7	15 731
2012/13	14	14	0	0	353	500	71 %	58,6	15 225
2011/12	16	16	0	0	352	500	70 %	59,7	15 053

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Kučery

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	16	16	0	0	354	850	42 %	59,7	16 315
2014/15	15	15	0	0	322	850	38 %	60,0	15 317
2013/14	14	14	0	0	320	850	38 %	57,4	14 834
2012/13	15	15	0	0	312	850	37 %	56,7	14 662
2011/12	15	15	0	0	327	850	38 %	56,7	14 388

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Bílovecká

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	19	19	0	0	355	420	85 %	66,0	18 265
2014/15	17	17	0	0	340	420	81 %	63,0	17 142
2013/14	16	16	0	0	334	420	80 %	60,7	16 298
2012/13	15	15	0	0	313	420	75 %	58,0	15 841
2011/12	16	16	0	0	327	420	78 %	58,7	15 566

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Paskovská

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	18	18	0	0	365	700	52 %	40,2	11 475
2014/15	18	18	0	0	389	700	56 %	40,3	11 342
2013/14	18	18	0	0	391	700	56 %	40,0	11 270
2012/13	18	18	0	0	404	700	58 %	40,7	11 178
2011/12	18	18	0	0	398	700	57 %	41,3	11 241

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Salichové

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	16	16	0	0	365	540	68 %	37,3	11 562
2014/15	17	17	0	0	354	540	66 %	36,3	10 895
2013/14	17	17	0	0	352	540	65 %	34,1	10 364
2012/13	17	17	0	0	372	540	69 %	34,1	9 967
2011/12	17	17	0	0	332	540	61 %	34,2	9 792

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Košáře

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	18	18	1	0	353	800	44 %	59,0	15 196
2014/15	18	18	1	0	364	800	46 %	56,6	14 608
2013/14	18	18	1	0	366	800	46 %	56,2	14 257
2012/13	19	19	0	0	353	800	44 %	58,0	14 282
2011/12	19	19	0	0	352	800	44 %	59,0	14 466

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Šalounova

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	20	19	0	1	377	596	63 %	40,2	11 667
2014/15	23	18	1	1	344	596	58 %	39,5	11 157
2013/14	20	17	1	2	327	596	55 %	38,6	10 974
2012/13	20	16	2	2	309	596	52 %	39,7	11 052
2011/12	18	16	0	2	298	596	50 %	35,2	10 719

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Krestova

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	18	18	0	0	379	700	54 %	53,593	15 598
2014/15	18	18	0	0	385	700	55 %	51,318	14 772
2013/14	17	17	0	0	374	700	53 %	50,751	14 240
2012/13	16	16	0	0	372	700	53 %	52,422	13 892
2011/12	17	17	0	0	377	700	54 %	52,912	13 599

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Gebauerova

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	24	20	1	3	382	450	85 %	48,824	14 241
2014/15	23	18	3	2	392	450	87 %	47,721	13 894
2013/14	24	18	4	2	384	450	85 %	47,682	13 474
2012/13	23	17	5	1	353	450	78 %	30,192	10 633
2011/12	22	15	6	1	353	450	78 %	30,65	8 075

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Vrchlického

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	24	22	0	2	387	560	69 %	49,877	14 221
2014/15	24	22	0	2	382	560	68 %	41,846	12 532
2013/14	23	21	0	2	380	560	68 %	34,961	10 362
2012/13	21	19	0	2	391	560	70 %	32,933	8 924
2011/12	22	20	0	2	401	560	72 %	35,113	8 542

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Bohumínská

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	18	18	0	0	388	600	65 %	42,997	12 617
2014/15	17	17	0	0	370	600	62 %	40,623	11 478
2013/14	15	15	0	0	343	600	57 %	37,318	10 614
2012/13	15	15	0	0	342	600	57 %	38,49	10 145
2011/12	16	16	0	0	326	600	54 %	38,609	9 844

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Klegova

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	18	18	0	0	389	800	47 %	37,787	11 656
2014/15	20	19	1	0	400	800	50 %	37,167	11 181
2013/14	19	18	1	0	376	800	47 %	35,347	10 634
2012/13	18	17	1	0	371	800	46 %	34,872	10 015
2011/12	19	18	1	0	350	800	44 %	35,575	9 923

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Volgogradská

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	18	18	0	0	389	800	49 %	57,825	16 434
2014/15	18	18	0	0	392	800	49 %	58,841	16 195
2013/14	17	17	0	0	379	800	47 %	58,569	15 890
2012/13	18	18	0	0	384	800	48 %	59,132	15 822
2011/12	18	18	0	0	387	800	48 %	57,300	15 150

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Hlučinská

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	18	18	0	0	393	400	98 %	37,442	11 237
2014/15	17	17	0	0	379	400	94 %	35,484	10 442
2013/14	16	16	0	0	365	400	91 %	34,011	9 869
2012/13	15	15	0	0	354	400	89 %	34,247	9 517
2011/12	16	16	0	0	350	400	88 %	33,309	9 262

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.

ZŠ Šeříková

Školní rok	Celkem tříd	A	B	C	Počet žáků	Kapacita ZŠ	Reálná kapacita	Počet zaměstnanců	Mzdové náklady
2015/16	18	18	0	0	399	600	67 %	59,299	16 077
2014/15	16	16	0	0	372	600	62 %	58,014	14 435
2013/14	16	16	0	0	357	600	60 %	55,796	14 710
2012/13	15	15	0	0	345	600	58 %	50,563	13 899
2011/12	13	13	0	0	302	600	50 %	49,495	12 684

Zdroj: Interní podklady SMO, vlastní zpracování.